

Jaarrapportage 2024.

Gemeenschappelijke Regeling
GGD Rotterdam-Rijnmond

GGD
Rotterdam-
Rijnmond

GGD
Rotterdam-
Rijnmond

Jaarrapportage 2024

Gemeenschappelijke Regeling GGD Rotterdam-Rijnmond

GGD Rotterdam-Rijnmond
Maart 2025

Voorwoord

Beste bestuurders, collega's en andere belangstellenden,

In deze rapportage kijken we graag met u terug op het jaar 2024 en de werkzaamheden van de GGD Rotterdam-Rijnmond ten behoeve van de publieke gezondheid van de 13 gemeenten. Zoals u in de rapportage zult lezen, zijn er in 2024 mooie resultaten neergezet die we graag met u delen. Deze resultaten zijn bereikt door de gezamenlijke inspanningen van gemeenten, inwoners en andere betrokkenen.

Op het vlak van infectieziektebestrijding was 2024, evenals voorgaande jaren, een druk jaar met een verhoogd aantal meldingen van infectieziekten. Kinkhoest maakte vanaf eind 2023 tot en met de eerste helft van 2024 een flinke opmars. Uitbraken bij instellingen namen in 2024 eveneens toe. Verder vroegen internationale dreigingen (zoals vogelgriep en mpox) en de dalende vaccinatiegraad de nodige aandacht. Daarnaast voerde de GGD dit jaar 2 vaccinatiecampagnes (HPV en corona) uit. Op basis van het landelijke VIP-programma is er volop ingezet op het versterken van de infectieziektebestrijding en het bestendigen van de paraatheid van de GGD bij gezondheidscrisis.

Ook op andere werkterreinen stond de GGD klaar voor de inwoners van de regio. Denk aan:

- Bevordering van seksuele gezondheid door toegankelijke, laagdrempelige consulten, tests en outreach activiteiten;
- Collectieve en gemeentelijke advisering en informatiedeling rondom gezonde leefomgeving;
- Coördinatie van psychosociale hulpverlening;
- Inspecties toezicht kinderopvang en gastouderopvang;
- Preventie en voorlichting.

Het jaar 2024 markeerde ook het eind van het tijdperk waarin de GGD gevestigd was op de oude, vertrouwde publiekslocatie op de Schiedamsedijk. Eind september verhuisde de GGD

naar de nieuwe locatie op de Zalmstraat. Een pand waar ingezet is op een modern klantgeleiding-systeem, gedeelde spreekkamers en frisse, professionele ruimtes voor zowel cliënten als medewerkers.

Mijn dank gaat uit naar alle collega's die ook dit jaar alles hebben gedaan om de inwoners in onze regio te ondersteunen en zich dagelijks in te zetten voor de publieke gezondheid. Onze organisatie blijft zich ontwikkelen en zet stappen om ook in de toekomst voorbereid te zijn op nieuwe uitdagingen die op ons afkomen.

Dr. Yvonne van Duijnhoven
Directeur Publieke Gezondheid
GGD Rotterdam-Rijnmond

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inleiding	4
Deel 1: Basistakenpakket	5
1. Infectieziektebestrijding (IZB)	6
2. Tuberculosebestrijding	13
4. Technische Hygiënezorg	17
5. Medische Milieukunde en Collectieve advisering gezonde leefomgeving	20
6. Toezicht kinderopvang	23
7. Ondersteuning bestuur gemeenschappelijke regeling	25
8. Informatieverstrekking en website	27
9. GGD Rampen Opvang Plan (GROP) en crisis	27
10. Integrale gezondheidsmonitor Rijnmond	27
11. Coördinatie Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen (PSHi).....	30
Deel 2: Overige taken en werkzaamheden buiten de regiobegroting	32
1. Centrum Seksueel Geweld Rotterdam	33
2. Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg.....	34
3. PrEP-zorg.....	34
4. Reizigerszorg	34
6. Vaccinatiecampagnes: Corona/HPV	36
7. Preventie & Voorlichting	39
8. GALA/IZA.....	41
9. Overzicht afname plusproducten	43
Bijlagen: kengetallen en prestatie-indicatoren	44

Inleiding

In deze rapportage doet de GGD Rotterdam-Rijnmond verslag van de werkzaamheden die in 2024 uitgevoerd zijn in het kader van het basistakenpakket zoals overeengekomen is in de meerjarenbegroting 2024 t/m 2027.

Het verslag bestaat uit twee delen. Het eerste deel staat in het teken van de basistaken die opgenomen zijn in de meerjarenbegroting. Daarbij staan de primaire basistaken aan het begin, gevolgd door de meer ondersteunende basistaken. In het tweede deel van de rapportage wordt ingegaan op overige taken en activiteiten van de GGD.

Als bijlagen zijn de cijfermatige overzichten toegevoegd. Daar waar geen geschikte prestatie-indicatoren beschikbaar zijn - denk bijvoorbeeld aan infectieziektebestrijding waarbij het o.a. gaat om aantal uitbraken en specifieke meldingen van infectieziekten – worden kengetallen gepresenteerd. Die aantallen of meldingen kunnen per jaar fluctueren. De GGD houdt deze fluctuaties goed in de gaten om alert te zijn op eventuele trends.

Deel 1: Basistakenpakket

1. Infectieziektebestrijding (IZB)

Crisisbestendigheid en pandemische paraatheid

Zowel landelijk als regionaal zijn er diverse zorgwekkende signalen met betrekking tot de dalende vaccinatiegraad vanuit het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) en daarmee een (verwachte) toename van uitbraken van infectieziekten zoals mazelen, bof, rodehond en kinkhoest. Ook vormen ontwikkelingen zoals klimaatverandering en toenemende reisbewegingen een risico op introductie van (nieuwe) infectieziekten. Daarom is er volop ingezet op de versterking van de infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid (hierna: VIP) van GGD'en. Aan de hand van het landelijke VIP-programma werkte de GGD onder andere aan het wegnemen van kwetsbaarheden om beter (pandemisch) paraat te staan. Ook is er ingezet op bovenregionaal samenwerken en op (boven)regionale monitoring en surveillance. Het VIP-programma wordt gefinancierd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

Rotterdamse haven

In verband met pandemische paraatheid neemt de GGD Rotterdam-Rijnmond deel aan het kernteam en expertisenetwerk Points of Entry. Dit netwerk is onderdeel van de landelijke versterking Infectieziektebestrijding Points of Entry van het RIVM. Het doel is om door het samenbrengen van kennis en expertise over infectieziektebestrijding rond lucht- en zeehavens, het aansluiten op andere en internationale netwerken en de mogelijkheid tot snelle onderlinge afstemming en opschaling beter voorbereid te zijn op crisissituaties rondom infectieziekten in de haven en luchthaven van Rotterdam.

Wereldwijd zijn er infectieziekten die geïntroduceerd kunnen worden in Nederland en zo ook in de regio Rotterdam-Rijnmond. De reizen die mensen maken en de introductie in de Rotterdamse haven als mainport maken het belangrijk dat de GGD goed monitort en voorbereid is op introductie van infectieziekten die elders in de wereld vaker voorkomen, zoals het Marburgvirus (Rwanda), knokkelkoorts (dengue) en gele koorts (via de meereizende Aziatische Tijgermug), aviaire influenza (vogelgriep) en de nieuwe mpox-variant (vanuit de Democratische Republiek Congo, zie verder het kopje 'mpox'). De GGD wil zich hier beter op voorbereiden door meer te monitoren in de haven en de regio en de samenwerking met betrokken ketenpartners verder uit te breiden. Daarnaast zet de GGD in op voorlichting en eventueel vaccineren van bijvoorbeeld reizigers.

Meldingsplichtige infectieziekten

Op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) worden binnen de meldingsplichtige ziekten drie soorten meldingen geregistreerd:

- Individuele meldingen: personen met een meldingsplichtige infectieziekte die aan de GGD doorgegeven worden door een behandelaar of een laboratorium;
- Meldingen van uitbraken binnen instellingen waar kwetsbare groepen één of meer dagdelen verblijven: twee of meerdere personen met dezelfde symptomen binnen eenzelfde groep of afdeling (als er sprake is van schurft moet een instelling dit al bij één geval doorgeven).
- Infectieziekten die gemeld worden door zeeschepen bij binnenkomst in de haven op basis van de International Health Regulations (IHR) die geïmplementeerd zijn in de Wpg.

Deze meldingen worden geregistreerd voor alle gemeenten in de regio Rotterdam-Rijnmond. In beide tabellen in de bijlage is ook een categorie 'overig' opgenomen. Deze categorie betreft meldingen van infectieziekten bij personen die in een andere regio zijn ingeschreven maar om praktische redenen door de GGD in behandeling zijn genomen.

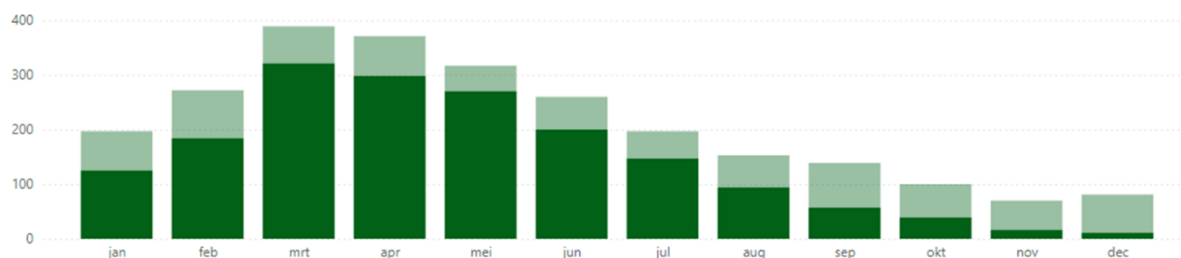

In 2024 zijn er 58 meldingen bij de GGD binnengekomen via een Maritime Declaration of Health (MDoH). Hier zaten geen opvallende meldingen tussen.

Op de individuele meldingen en de uitbraken binnen instellingen volgt nu een verdere toelichting.

Individuele meldingen van infectieziekten

In 2024 zijn in totaal 2.546 meldingsplichtige infectieziekten geregistreerd. Dit is tweeënhalf keer meer dan de 1000 meldingen die voor de begroting zijn ingeschat. Het aantal gemelde infectieziekten voor de begroting is een inschatting op basis van historische data en actuele trends in de infectieziekten. Ten opzichte van die inschatting is het totaal aantal gemelde infectieziekten in 2024 dus tweeënhalf keer zo veel. Dit komt hoofdzakelijk door een forse toename van het aantal kinkhoestmeldingen vanaf eind 2023, waarvan de piek vooral in het eerste halfjaar van 2024 was. In de figuur hieronder is het totaal aantal infectieziektemeldingen te zien en het aandeel kinkhoestmeldingen in het donkergroen.

Figuur 1: Aantal kinkhoest meldingen ten opzichte van totaal aantal meldingen 2024¹

Mazelen

Gezien de wereldwijde toename van mazelenuitbraken en een dalende vaccinatiegraad is de GGD een werkgroep gestart ter voorbereiding op een integrale en efficiënte aanpak van een mazelenuitbraak. Zo zijn er digitale vragenlijsten en werkinstructies opgesteld voor onder andere bron- en contactonderzoek, testen, vaccineren, uitbraakonderzoek en preventie en voorlichting in wijken in gemeenten waar de vaccinatiegraad laag is.

In GGD-regio Rotterdam-Rijnmond is in 2024 één bevestigd geval van mazelen gemeld. Ook zijn er tot nu toe 22 verdenkingen geweest op mazelen. Bij mazelenverdenkingen heeft de GGD contact met de behandelaar en doet de GGD een risicoschatting op de mogelijkheid en de grootte van een eventuele uitbraak.

In 2024 zijn er 88 vragen van burgers of professionals binnengekomen over mazelen. Ook is er vanuit landelijke en regionale media veel aandacht voor de (dalende) vaccinatiegraad in de regio Rotterdam-Rijnmond. De GGD Rotterdam-Rijnmond en Centra Jeugd en Gezin (CJG) Rijnmond en Capelle werken samen op dit thema door samen voorlichting te geven over vaccineren en mazelen in wijken waar de vaccinatiegraad laag is.

Daarnaast heeft er eind 2024 een grootschalige mazelenoefening plaatsgevonden waarbij er werd samengewerkt met verschillende afdelingen in multidisciplinaire teams. Hier kwamen onder andere deskundigen infectiepreventie, verpleegkundigen, artsen, beleidsadviseurs, managers, het Centrum Jeugd en Gezin Rijnmond en het opschalingsteam (Strategie en

¹ Dit is inclusief 32 meldingen waarbij personen een inschrijfadres hadden buiten regio Rotterdam-Rijnmond (of onbekend) maar om praktische redenen door GGD Rotterdam-Rijnmond zijn opgepakt.

Ondersteuning) van de GGD samen. Deze oefening is georganiseerd om goed voorbereid te zijn en te leren van de naar boven gekomen verbeterpunten tijdens de oefening.

Over kinkhoest en een aantal andere infectieziekten volgt hierna een korte toelichting.

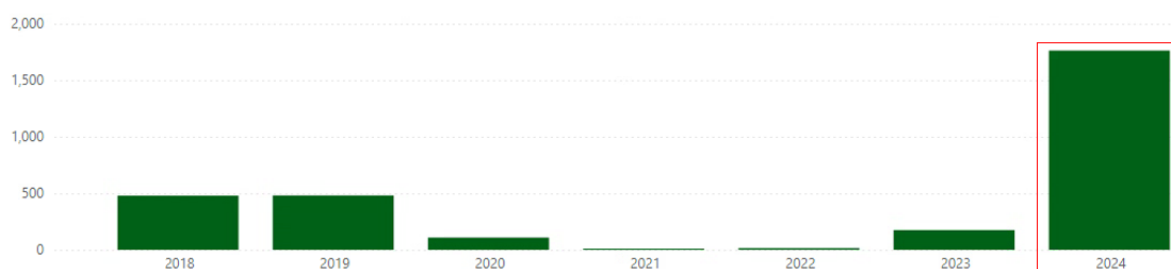
Kinkhoest

Dit jaar zijn er 1.762 kinkhoestmeldingen gedaan. Kinkhoest is daardoor verreweg de meest gemelde infectieziekte van 2024. De piek was vooral in het eerste halfjaar, vanaf juni stabiliseren de aantallen naar de situatie van voor de COVID-19 pandemie. Tijdens de pandemie was het aantal kinkhoestmeldingen erg laag (zie figuur 2).

Net als op landelijk niveau worden er in de regio Rotterdam-Rijnmond meer jonge kinkhoestpatiënten gemeld dan voor de COVID-19 pandemie. Kinkhoest is met name gevaarlijk voor kinderen die (nog) niet (volledig) gevaccineerd zijn. De stijging in meldingen wordt wereldwijd gezien en is waarschijnlijk grotendeels het gevolg van de beschermende maatregelen tijdens de COVID-19 pandemie, zoals lockdowns en social distancing. Deze maatregelen verminderden de natuurlijke blootstelling aan kinkhoest, waardoor minder mensen immuniteit opbouwden.

Het verhoogde aantal meldingen van kinkhoest zorgt voor een hogere werklast. Processen zijn hierop aangepast en er is extra personeel ingezet, met name voor de administratieve verwerking van de kinkhoestmeldingen.

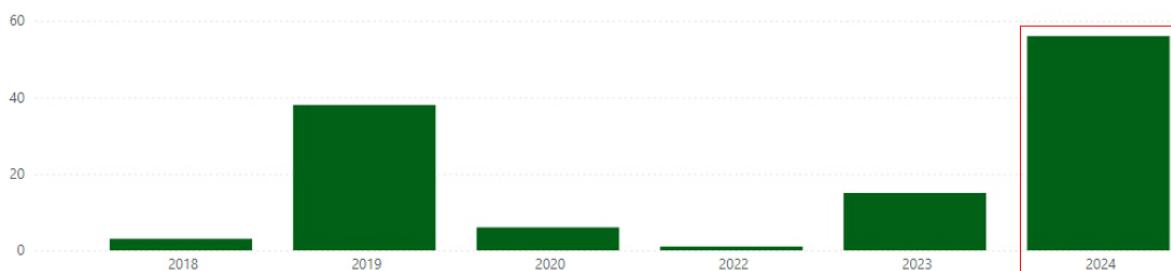
Voor 2025 wordt verwacht dat kinkhoest verder stabiliseert naar aantallen vergelijkbaar met die van voor de COVID-19 pandemie.

Figuur 2: Alle kinkhoestmeldingen per jaar vanaf 2018

Bof

Over heel 2024 zijn er 56 bofmeldingen binnengekomen, dit is veel meer dan voorgaande jaren (inclusief de COVID-19 pandemie jaren). Ook zijn er in 2024 vier uitbraken geweest van bof, dit ten opzichte van twee in 2023. Wat ook opvalt is een stijging van bof bij kinderen van 4 tot 12 jaar. Een daling in de vaccinatiegraad van het RVP, zowel landelijk als regionaal, kan een rol spelen bij de toename van het aantal bofbesmettingen (zie ook onderwerp vaccinatiegraad hierboven).

Figuur 3: Alle bofmeldingen per jaar vanaf 2018

Mpox

In 2024 zijn er 23 mpox meldingen bij de GGD gedaan. Momenteel is er veel (media)aandacht rondom het mpox-virus. Dit komt mede omdat de WHO op 14 augustus 2024 de huidige mpox-uitbraak in de Democratische Republiek Congo heeft aangemerkt als internationale noodtoestand. Het gaat hierbij echter om een ander type mpox (groep 1) dan het type dat al gedurende twee jaar internationaal rondgaat en ook in Nederland voorkomt (groep 2). Mpox-virus groep 1 is op dit moment nog niet actief in Nederland. De GGD monitort en houdt nauwlettend de ontwikkelingen rondom mpox en de nieuwe variant in de gaten. Omdat het virus met name wordt overgebracht door intiem contact, werkt de GGD hierin nauw samen met het Centrum Seksuele Gezondheid van de GGD en de unit klinische virologie (afdeling Viroscience) van het Erasmus MC.

Invasieve groep A-streptokokkeninfecties (iGAS)

Er is nog steeds een verheffing gaande (een hoger aantal meldingen dan gebruikelijk) van het aantal patiënten met een invasieve groep A-streptokokkeninfectie (iGAS-infectie). In 2024 heeft de GGD 97 meldingen van een invasieve groep A-streptokokkeninfectie binnengekregen. Patiënten met een iGAS-infectie zijn vaak ernstig ziek. Gezinscontacten krijgen uit voorzorg antibiotica verstrekt door de GGD.

Meldingen van uitbraken

Gedurende 2024 zijn in de GGD-regio Rotterdam-Rijnmond 574 uitbraken van infectieziekten in instellingen geregistreerd. Dit betreft meldingsplichtige infectieziekten op grond van artikel 26 van de Wet Publieke Gezondheid. Het aantal meldingen is fors gestegen ten opzichte van 2023. Toen werden 467 uitbraken gemeld.

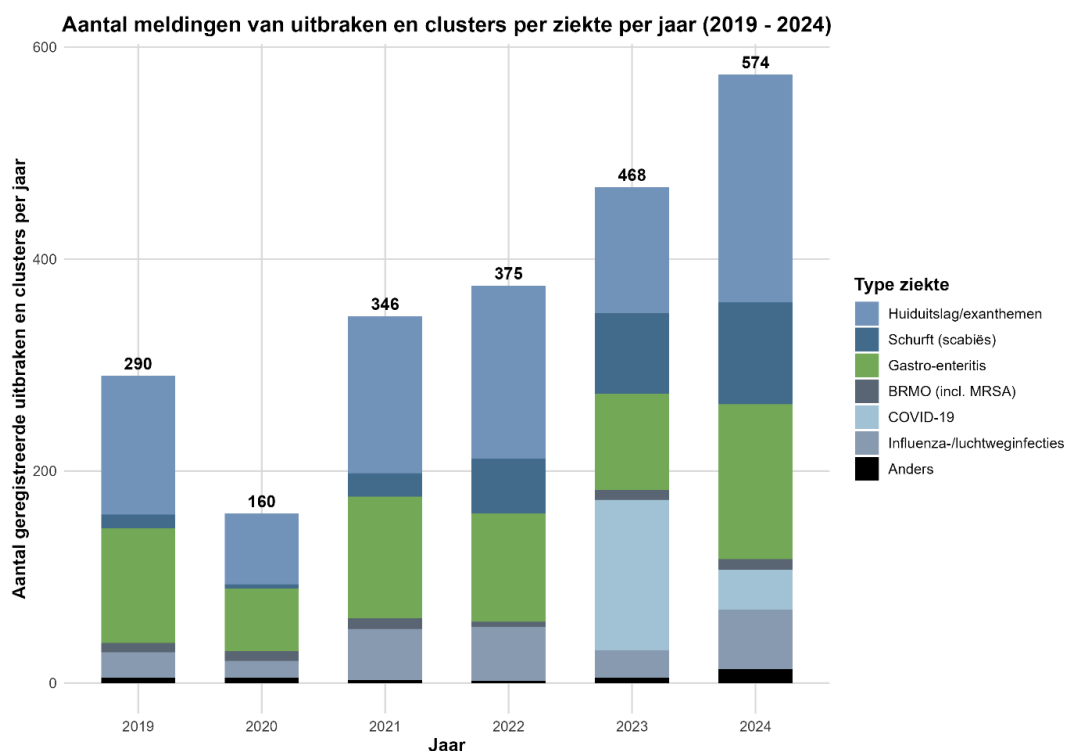
De stijging is vooral toe te schrijven aan een ruime verdubbeling van het aantal uitbraken van verwekkers die huiduitslag (exantheem) veroorzaken. Hierbij maakt de GGD een onderscheid tussen schurft (scabiës), dat een laagdrempeliger meldcriterium heeft, en andere verwekkers. Ook moet worden benadrukt dat het aantal uitbraken met huiduitslag veroorzaakt door andere verwekkers dan schurft in 2023 relatief laag was in vergelijking met voorgaande jaren. Daarnaast werden er aanzienlijk meer uitbraken van maag-darmklachten (gastro-enteritis) gemeld dan in de voorgaande jaren, deels door twee grootschalige uitbraken op Goeree-Overflakkee en in Lansingerland in de eerste helft van 2024.

Tenslotte is er de afgelopen jaren landelijk ook een stijging van het aantal uitbraakmeldingen van Bijzonder Resistente Micro-organismen (BRMO) te zien. BRMO zijn resistent tegen bepaalde antibiotica. Deze toename betekent dat de keuze voor een antibioticum dat goed werkt steeds moeilijker wordt. Dit heeft als gevolg dat vaker moet worden uitgeweken naar laatste red- of reservemiddelen. Maar steeds meer bacteriën blijken hier ook resistent tegen. Gezonde mensen kunnen een BRMO zonder dat ze het weten bij zich dragen, maar zij hebben mogelijk wel een groter risico op complicaties door een BRMO als zij ziek worden en/of geopereerd moeten worden. Een voorbeeld van BRMO is MRSA, een bacterie die lastig te behandelen is door resistentie tegen veelgebruikte antibiotica.

Op de volgende pagina worden enkele trends en specifieke uitbraken verder toegelicht.

Figuur 4: Aantallen uitbraken en clusters van infectieziekten in de periode 2019 – 2024.²

Hepatitis A

In het najaar van 2024 ontving de GGD meldingen over twee verschillende kinderen met een hepatitis A-infectie. Uit bron- en contactonderzoek bleek dat beide kinderen leerlingen waren van dezelfde basisschool in Rotterdam-West.

Hepatitis A komt weinig voor in Nederland en is te voorkomen met een vaccinatie. Deze vaccinatie zit niet in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De GGD heeft uitgebreid bron- en contactonderzoek gedaan. In samenwerking met de basisschool zijn er informatiebrieven naar de ouders gestuurd en zijn vaccinaties geadviseerd en aangeboden op de school aan leerlingen en het personeel. Ook organiseerde de GGD een informatiebijeenkomst op de basisschool waar informatie is gegeven over hepatitis A en de vaccinaties.

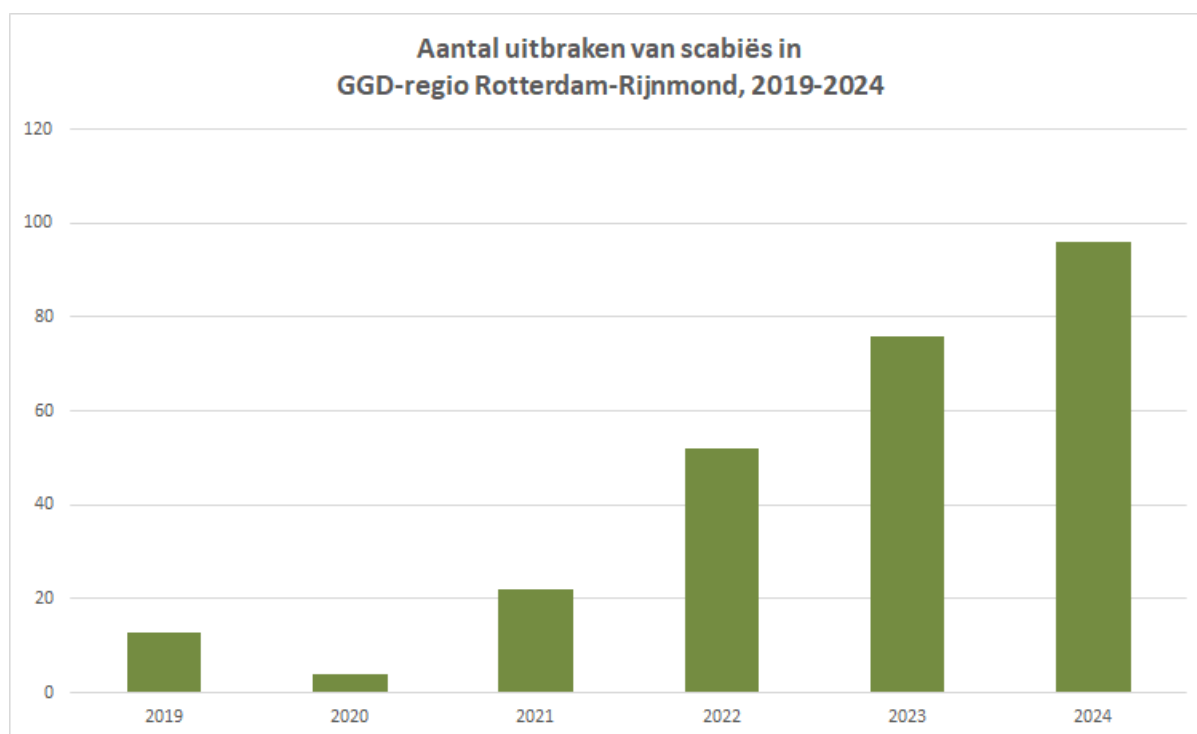
Schurft (Scabiës)

² COVID-19 voor 2020 t/m 2022 is hier niet in meegenomen, omdat over deze cijfers destijds niet gerapporteerd werd. De categorie Anders bevat uitbraken van o.a. bof en hepatitis A.

De laatste jaren is er een stijgende trend te zien van mensen die schurft oplopen. In de regio Rotterdam-Rijnmond is dit het afgelopen jaar vooral terug te zien in diverse zorginstellingen en een ziekenhuis, waar hardnekkige uitbraken plaatsvonden door scabiës crustosa, de meest besmettelijke vorm van schurft. In zorginstellingen en ziekenhuizen kan het aantal risicocontacten hoog oplopen, omdat zorgmedewerkers verschillende bewoners en/of patiënten verzorgen en daardoor veel nauwe, huid-op-huid contacten hebben.

Uitbraken in deze instellingen vergen een gecoördineerde aanpak met een strikte naleving van alle maatregelen om de verspreiding te stoppen, waarbij de GGD vaak een zeer actieve en coördinerende rol heeft. Bij scabiës crustosa is er een groot risico dat een uitbraak zich snel uitbreidt, waardoor deze uitgebreidere maatregelen vereisen die meer impact hebben op alle betrokkenen. In 2024 werden drie uitbraken van scabiës crustosa gemeld, waaronder een grootschalige uitbraak in een ziekenhuis die oversloeg naar andere zorginstellingen. Dit vroeg wekenlange inzet van artsen, verpleegkundigen, deskundigen infectiepreventie en epidemiologen van het GGD-team Infectieziektebestrijding.

Figuur 5: Aantallen uitbraken van schurft in de periode 2019-2024.

Maag-darmklachten (gastro-enteritis, norovirus)

In 2024 vonden er drie grote gastro-enteritis uitbraken plaats in de gemeenten Lansingerland, Goeree-Overflakkee en Rotterdam. Tijdens deze uitbraken was er veel maatschappelijke onrust die voornamelijk op (social) media en via Whatsapp werd geuit.

Tijdens een evaluatie hebben de GGD en twee van de desbetreffende gemeenten gezamenlijk teruggekeken en mogelijke verbeterpunten besproken. Verder lichtte de GGD toe welke indicatoren gebruikt worden om een uitbraak vast te stellen. De GGD en de gemeenten hebben inzicht gekregen in elkaars werkwijze wat leidde tot wederzijds begrip. Het handelen van de gemeente is in een dergelijke situatie vooral gericht op het beheersen dan wel wegnemen van maatschappelijke onrust. Zichtbaarheid van de overheid is daarin belangrijk samen met duidelijke communicatie over het proces en handelingsperspectief.

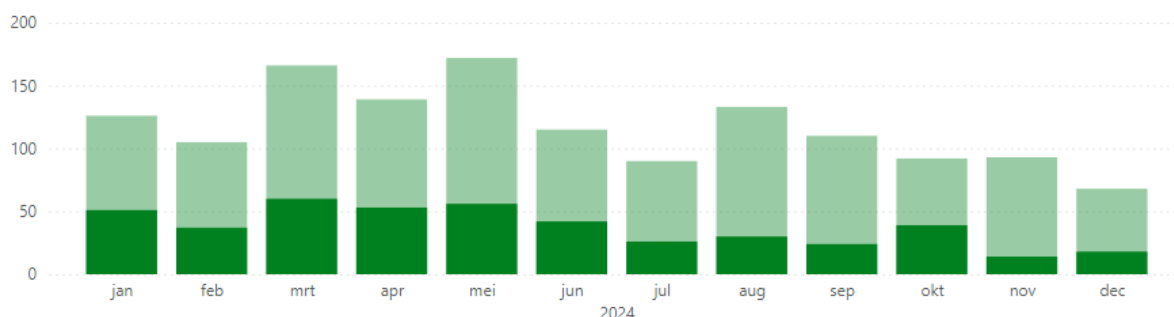

Voor toekomstige uitbraken is het belangrijk om eerder, in afstemming met de gemeente, te communiceren dat de GGD op de hoogte is van de uitbraak en welke stappen of onderzoeken worden ondernomen in de bestrijding van een uitbraak. Het is daarnaast belangrijk dat de GGD laagdrempelig bereikbaar is voor de gemeente, zeker in de beginfase waarin gerichte vragen en zorgen ontstaan. Sociale media spelen tegenwoordig een grote rol in de perceptie van uitbraken en moeten worden meegenomen in de aanpak en communicatie.

Adviezen aan inwoners en professionals

Naast het verwerken van de meldingsplichtige infectieziekten, beantwoordt de GGD veel vragen van inwoners of professionals over infectieziekten. Van januari tot en met december 2024 zijn er 1.409 vragen geregistreerd waarbij over schurft, kinkhoest en hepatitis A de meeste vragen werden gesteld.

Geregistreerde vragen over tijd

Figuur 6: Totaal geregistreerde telefonische vragen infectieziekten 2024 per maand. Donkergroen is het aandeel vragen over schurft, kinkhoest en hepatitis, lichtgroen zijn overige vragen.

Risico op hondsdoelheid na dierenbeet

De GGD geeft advies en draagt ook zorg voor de vaccinaties die nodig zijn na een bijtincident om hondsdoelheid te voorkomen. Iemand die gebeten is door een dier loopt een risico op hondsdoelheid, vooral wanneer dit heeft plaatsgevonden in landen waar deze ziekte nog veel voorkomt. In 2024 hebben in totaal 174 personen contact opgenomen met de GGD, omdat zij risico hebben gelopen na een dierenbeet. Een groot deel hiervan is door de GGD gevaccineerd vanwege een risico op hondsdoelheid (rabiës). In 2024 was er een toename in dit aantal meldingen, zowel in vergelijking met voorgaande jaren als met de periode vóór de coronapandemie.

Preventietaken

Een belangrijke taak van infectieziektebestrijding is het uitvoeren van preventieve taken, zoals het verstrekken van hygiëneadviezen, (vaccinatie)adviezen met betrekking tot COVID-19 en algemene vaccinatieadviezen. Daarnaast geeft de GGD reisadvies met bijbehorende vaccinaties, om de import van infectieziekten uit het buitenland te verminderen. Zie voor meer toelichting het hoofdstuk 'Reizigerszorg' in deel 2.

Tot slot

Om de publieke gezondheid te waarborgen, moeten keuzes gemaakt worden en werkzaamheden geprioriteerd worden. In 2023 betekende dit met name investeren in de basis. In 2024 zijn de werkzaamheden verder uitgebreid. Er is flink geïnvesteerd in netwerkversterking. In 2024 zijn er 73 netwerkbezoeken bij verschillende organisaties zoals laboratoria en zorginstellingen geweest. Dit zorgt ervoor dat organisaties op de hoogte zijn van

de wettelijke vereisten (zoals het verplicht melden van ziekten bij de GGD) en de GGD beter in staat is om (grote) uitbraken te voorkomen, eerder signalen op te vangen en uitbraken in te dammen in samenwerking met de ketenpartners. Zonder de extra bijdrage die in de begroting van 2024 beschikbaar is gesteld om de wettelijke taken te kunnen blijven uitvoeren op het wettelijk minimumniveau, was dit niet mogelijk geweest.

2. Tuberculosebestrijding

De 25 GGD'en in Nederland werken samen vanuit vier regionale expertisecentra (REC's) bij het bestrijden van tuberculose (TBC). Voor GGD Rotterdam-Rijnmond vindt de uitvoering van TBC-bestrijding plaats vanuit het REC-TBC Zuid-Holland (ZH).

Het REC-TBC ZH is een samenwerkingsverband tussen de vier GGD'en binnen de Zuid-Hollandse regio: GGD Rotterdam-Rijnmond, GGD Zuid-Holland Zuid, GGD Haaglanden en GGD Hollands-Midden. Het REC-TBC ZH biedt TBC-diensten voor een veilige, toegankelijke en kwalitatief goede TBC-zorg voor alle burgers van de vier GGD'en in Zuid-Holland.

Behaalde resultaten in 2024

Indicator	Realisatie 2024
Aantal (nieuwe) gediagnosticeerde TBC ³ patiënten	79
Clënten met een TBC-infectie (TBI) ⁴	109
Aantallen verrichtingen (foto's, Mantoux-screeningen ⁵ , BCG-screeningen, IGRA-screeningen ⁶ , inclusief sociaal/medische consulten)	9920
Totaal aantal cliëntcontacten	8896

Figuur 7: Resultaten TBC 2024

Toelichting van de resultaten

TBC/TBI-cijfers

De cijfers voor het aantal nieuwe TBC-patiënten (79) en TBI-patiënten (109) over heel 2024 zijn stabiel gebleven en conform de verwachte marges zoals opgenomen in de regiobegroting.

Verrichtingen

Het aantal verrichtingen (9.920) en totale cliëntcontacten (8.896) zijn licht toegenomen. Dit toont aan dat de toegankelijkheid en het bereik van de TBC-zorg consistent zijn gebleven.

BCG-vaccinatie

Voor heel 2024 zijn 2.729 kinderen (> 2 maanden) opgeroepen voor een BCG-vaccinatie. Hiervan is ongeveer 43% (998 kinderen) succesvol gevaccineerd. In aansluiting op de lagere landelijke algemene vaccinatiegraad kan worden geconcludeerd dat de BCG-vaccinatiegraad in

³ Het definitieve percentage van TBC-patiënten dat behandeling voltooit en het percentage TBI-personen dat preventieve behandeling voltooit is pas in de loop van het nieuwe jaar bekend.

⁴ Bij een tuberculose-infectie is iemand wel besmet maar is de bacterie niet actief. Het is een slapende bacterie. Je bent niet ziek en je bent niet besmettelijk voor anderen.

⁵ De mantoux-test is een test die infectie met tuberkelbacteriën kan aantonen.

⁶ Interferon Gamma Release Assay is een bloedtest waarmee een besmetting met tuberculose kan worden vastgesteld.

de regio Rotterdam-Rijnmond grotendeels in lijn ligt met het landelijk gemiddelde BCG-vaccinatiepercentage (tussen 38% en 50%).

Conclusies behaalde resultaten

Hoewel het aantal nieuwe TBC- en TBI-meldingen stabiel is gebleven in vergelijking met 2023, is er een geleidelijke toename in het aantal verrichtingen en cliëntcontacten. Het totaal aantal verrichtingen, inclusief consulten, is voor het tweede jaar op rij gestegen van 8305 in 2023 naar 9920 in 2024 (een toename van 16%). Dit weerspiegelt een intensivering van de screening en preventie. Ook het totaal aantal cliëntcontacten vertoont een stijgende lijn, van 8763 in 2023 naar 8896 in 2024 (een toename van 1,5%), passend binnen een stijgende trend sinds de afronding van de COVID-19-pandemie. De instroom van migranten en asielzoekers is genormaliseerd, zonder sprake van uitgestelde zorg.

In 2024 zijn 2729 kinderen, van wie een van de ouders uit een land komt met een hoge tuberculoseprevalentie, opgeroepen voor een BCG-vaccinatie. Ongeveer 43% van deze groep kinderen (998) is gevaccineerd, een lichte daling van 5% ten opzichte van 2023. De stijging in het aantal opgeroepen kinderen en de schommelingen in het vaccinatiepercentage benadrukken de noodzaak van voortdurende inspanningen om de vaccinatiegraad te verhogen en TBC-preventie te verbeteren. De gegevens tonen aan dat, ondanks variaties, de algehele tbc-vaccinatie-inspanningen aansluiten bij de landelijke trends.

TBC-bijzonderheden voor de regio

- De instroom van asielzoekers en migranten blijft een variabele factor die extra aandacht vereist voor een effectief en laagdrempelig TBC-screeningsaanbod.
- Kwetsbare groepen lopen een verhoogd risico bij een hoge incidentie van TBC, wat een voortdurend aanbod van preventieve maatregelen en laagdrempelige TBC-zorg noodzakelijk maakt.
- Enkele bron- en contactonderzoekacties in combinatie met intensievere TBC-screeningsactiviteiten (bij grotere groepen) vragen doorgaans meer middelen en personeel dan regulier, wat tot extra druk leidt op de reguliere TBC-taken.

Lopende verbetermaatregelen

In de afgelopen twaalf maanden zijn alle geplande basistaken regulier uitgevoerd zonder significante beperkingen. De focus lag op het behouden van een stabiele TBC-basisinfrastructuur en het reageren op potentiële uitbraken en meldingen.

Door verbreding van de regionale samenwerking binnen het REC-TBC ZH is de deskundigheid en kwaliteit van de TBC-uitvoering verbeterd. Daarnaast is actief ingezet op het verbeteren van de toegankelijkheid van de TBC-zorg door een verdere uitbreiding van de (online) dienstverlening, een verbeterde bereikbaarheid en een efficiëntere planning van spreekuren.

3. SOA en seksuele gezondheid

Context van het werk Centrum Seksuele Gezondheid

Op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) zijn de GGD'en verantwoordelijk voor de preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen (soa zoals hiv, chlamydia en gonorrroe) in de samenleving. De taak van het Centrum Seksuele Gezondheid (CSGez) van de GGD is het voorkomen en opsporen van soa en het bevorderen van seksueel gezond gedrag.

Voorkomen, opsporen en behandelen van soa's

Mensen met een verhoogd risico op (een) soa kunnen bij het CSGez een afspraak maken voor een soa-test. Dit zijn personen jonger dan 25 jaar, mannen of personen met een penis die seks hebben met mannen (MSM), personen afkomstig uit een land waar meer soa voorkomt, sekswerkers, personen die klachten hebben die wijzen op een soa en/of die een

partnernotificatie voor een soa hebben ontvangen en personen die te maken hebben gehad met seksueel geweld. Een afspraak kan binnen twee weken worden ingepland, vindt plaats in één van de spreekkamers van de GGD en is geheel gratis. De laagdrempelige en gratis toegang wordt bekostigd vanuit de regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG) met een Specifieke Uitkering (SPUK) vanuit het Rijk. Dit wordt verder toegelicht in deel 2 van deze jaarrapportage: 'Overige werkzaamheden buiten de regiobegroting'.

Mpox

In 2024 zijn er 23 mpox-meldingen bij de GGD Rotterdam-Rijnmond gedaan. Een piek was te zien in augustus 2024 in vergelijking met de maanden daarvoor. Het CSGez heeft daarop per eind augustus de werkinstructie mpox voor medewerkers geüpdatet en is toen gestart met voorbereidingen voor een eventuele doorzetting van de stijging. Het CSGez werkt nauw samen met de afdeling Infectieziektebestrijding (IZB) van de GGD om de ontwikkelingen rondom mpox in de gaten te houden. Meer informatie over de huidige stand van zaken leest u daarom terug in de rapportage van IZB onder '*Individuele meldingen van infectieziekten*' (pagina 45).

Atypische toename hiv-infecties

Het CSGez heeft begin 2024 een atypische toename van het aantal hiv-infecties waargenomen in de regio Rotterdam-Rijnmond. Het CSGez ontving eind vorig jaar voor het eerst signalen van medewerkers dat zij een lichte stijging meenden te ervaren van het aantal nieuwe hiv-infecties. In de periode november 2023 tot en met februari 2024 waren 12 nieuwe besmettingen vastgesteld. Ter vergelijking: in heel 2022 waren het 16 nieuwe hiv-infecties en in heel 2023 waren het 14 nieuwe hiv-infecties. Het CSGez heeft een signaal hierover afgegeven aan het RIVM. Uiteindelijk hebben meerdere GGD-regio's een atypische verheffing waargenomen en heeft het RIVM daarop een afstemmingsoverleg geïnitieerd. Op regionaal en -bovenregionaal niveau worden verscheidene acties ondernomen waar het CSGez nauw bij betrokken is, zoals de extra surveillance met de landelijke werkgroep WASS en het opnieuw inrichten van de werkgroep Fast Track Cities. Op lokaal niveau blijft het CSGez monitoren en onderzoeken. In 2024 heeft het CSGez in totaal 21 nieuwe hiv-infecties vastgesteld.

Test&Go

In 2024 is het CSGez gestart met de uitgifte van soa-zelftestpakketten, hierna genoemd Test&Go, voor jongeren onder 25 jaar zonder klachten. De capaciteit voor consulten op het CSGez is vrijwel altijd volledig bezet waardoor er niet altijd genoeg plek is om voor iedereen een consult te boeken. Test&Go maakt het mogelijk om sneller en anoniemer te testen, waarmee de toegankelijkheid van onze seksuele gezondheidszorg wordt verhoogd en de druk op consulten wordt verlaagd. De jongere maakt via de website van de GGD een afspraak voor een zelftestpakket, haalt deze bij de GGD op, voert de zelftest uit op het toilet en deponeert deze in de daarvoor bestemde bak. Binnen twee weken ontvangt de betreffende persoon per sms de uitslag. Met dit initiatief wil het CSGez niet alleen de toegankelijkheid vergroten, maar ook meer bewustwording creëren rondom seksuele gezondheid. De zelftest biedt jongeren een laagdrempelige en efficiënte manier om regelmatig controles te doen en eventuele soa vroegtijdig op te sporen.

In 2024 zijn ruim 500 zelftesten afgegeven met een vindpercentage van ongeveer 12%. Dit is het percentage waarin één of meer soa gevonden werd. Het vindpercentage ligt bij Test&Go lager dan het vindpercentage tijdens consulten (19,5%).

Chlamydia testbeleid

Nieuwe wetenschappelijke inzichten tonen aan dat chlamydia in de meeste gevallen vanzelf door het lichaam wordt opgeruimd zonder schadelijke gevolgen voor de gezondheid te veroorzaken en dat chlamydia slechts een vrijwel nihil of verwaarloosbaar risico op verminderde vruchtbaarheid met zich meebrengt. Alle GGD-en passen daarop het testbeleid voor chlamydia

aan per 1 januari 2025: de GGD gaat niet meer standaard op chlamydia testen bij mensen zonder klachten. Dat voorkomt overbehandeling en gaat antibiotica-resistentie tegen. Onder studenten in de regio Rotterdam – Rijnmond ontstond verwarring en onrust in de zomer 2024 naar aanleiding van nieuwsberichten met de aangekondigde verandering in het testbeleid voor chlamydia. Echter, mensen mét klachten worden nog wel getest. Het CSGez is sinds het najaar van 2024 met verschillende studentenverenigingen in gesprek om een samenwerking te realiseren gericht op een voorlichtings- en bewustwordingscampagne voor het veranderde testbeleid voor chlamydia en de Test&Go pakketten.

Bevorderen van seksueel gezond gedrag

Bij voorlichtingsactiviteiten richt het CSGez zich op groepen met een verhoogd risico op soa. Daartoe hebben outreachactiviteiten plaatsgevonden op evenementen zoals festivals en de start van het academisch jaar in Rotterdam (de Eurekaweek). De informatiemarkten hebben in de zomerperiode plaatsgevonden. Bij deze evenementen zijn 3067 personen bereikt. In 2024 is de samenwerking met Queer Gym Rotterdam om transgender personen en genderdiverse personen te benaderen verder uitgebreid. Bij bezoeken aan de Queer Gym Rotterdam zijn 37 personen bereikt.

Sinds maart 2024 is het CSGez gestart met een pilot outreachproject in jongerenhub Hefhouse op Rotterdam-Zuid. Op woensdagmiddagen (13.00 – 16.00 uur) draait het CSGez daar inloopsprekuren voor jongeren tot 25 jaar. Zij kunnen hier zonder afspraak terecht voor een consult over soa en seksualiteit, een soa-test of een zwangerschapstest. Vanaf maart 2024 hebben 123 jongeren een consult gehad op het Hefhouse, waarvan 104 jongeren ook zijn getest op soa. Ook zijn er twee voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd met in totaal 60 deelnemers. Vanuit het CSGez wordt deze pilot als succesvol beschouwd. Het CSGez is met de organisatie van Hefhouse overeengekomen dat het inloopsprek uur in 2025 wordt gecontinueerd.

Begin 2024 ontving het CSGez de landelijke en regionale resultaten van het grootschalige onderzoek Seks Onder Je 25e (SO25). Het onderzoek, uitgevoerd door Soa Aids Nederland en Rutgers in samenwerking met de GGD'en, het RIVM en CBS, wordt eens in de vijf jaar uitgevoerd. De analyse van de Rotterdam-Rijnmond data voor het landelijk onderzoek en van de regionale ophoging is gedaan door de GGD Rotterdam-Rijnmond. De GGD werkt zo veel als mogelijk datagedreven en heeft zich daarom gecommitteerd aan dit onderzoek. Het CSGez heeft de eigen data verwerkt en in juni een aanvullend rapport gepubliceerd waarin specifiek wordt ingegaan op de seksuele gezondheid van jongeren in de regio Rotterdam – Rijnmond. Bevindingen en aanbevelingen uit het rapport zijn gedeeld met beleidsmedewerkers van de betreffende gemeenten in het ambtelijk overleg.

Ten slotte wordt actief bijgedragen aan het bevorderen van seksuele gezondheid door het geven van gastlessen aan personen in een kwetsbare situatie. Het CSGez heeft 11 voorlichtingen gegeven in kleine groepen aan 145 deelnemers.

Deskundigheidsbevordering

Het CSGez heeft ten slotte de taak om de professionaliteit en kwaliteit van professionals in de regio op het vakgebied soa en seksualiteit te bevorderen. Per jaar zijn er 6 trainingen ten behoeve van de deskundigheidsbevordering in de begroting opgenomen. In 2024 zijn 3 trainingen georganiseerd voor huisartsen in de regio. Dit is in samenwerking geweest met het STAR-lab over soa-hulpverlening en de preventieve hiv-medicatie Pre-Expositie Profylaxe (PrEP). Het aantal is in 2024 lager uitgevallen dan geraamd vanwege een capaciteitsuitdaging. Voor het eerste kwartaal van 2025 staan inhaalgesprekken gepland.

4. Technische Hygiënezorg

Deskundigen infectiepreventie van de GGD houden zich vooral bezig met de preventieve en reactieve taken op het terrein van hygiëne zorg en infectieziektebestrijding. Ook geven deskundigen van de GGD hygiëneadviezen aan particulieren, professionals, instellingen en bedrijven om infectieziekten te voorkomen.

De werkzaamheden worden onderverdeeld in:

- Basistaken die worden gefinancierd door de gemeenten. Voorbeelden hiervan zijn het geven van adviezen aan- en uitvoeren van inspecties bij seksinrichtingen, evenementen en locaties in de maatschappelijke opvang en het adviseren in legionellapreventie;
- Markttaken die buiten de begroting worden gefinancierd vanuit andere financieringsstromen, zoals het uitvoeren van inspecties bij tattooshops, permanente make-up locaties en piercingstudio's naar aanleiding van een aanvraag van een vergunning/vrijstelling en voorlichting over infectiepreventie op aanvraag.

Er zijn in totaal 135 adviezen gegeven en 195 inspecties uitgevoerd. Het aantal adviezen is lager dan begroot. Door wijziging in registratie wordt een deel van deze adviezen van hygiëne zorg voortaan bij infectieziektebestrijding geteld omdat dit een logischer plek is.

Locaties waar preventief inspecties worden gedaan als onderdeel van infectiepreventie of voor het verlenen/behoud van een vergunning zijn inspecties bij:

Seksinrichtingen

Er zijn in Rotterdam momenteel 31 seksinrichtingen/locaties met een vergunning. Iedere locatie wordt jaarlijks geïnspecteerd. De locaties moeten voldoen aan de Hygiënerichtlijn voor seksbedrijven en sekswerkers (RIVM) en de Algemene Plaatselijke Verordening. In 2024 zijn 29 locaties geïnspecteerd. De twee locaties die niet geïnspecteerd zijn, waren gesloten op het moment van het bezoek. Er is één herinspectie uitgevoerd. Bij een herinspectie worden cruciale punten die tijdens de eerste inspectie niet voldeden nogmaals gecontroleerd.

Ook zijn er twee klachten met betrekking tot hygiëne binnengekomen bij de GGD. Deze klachten zijn meegenomen tijdens de reguliere controles.

Van drie escortbureaus zijn de bedrijfsplannen beoordeeld.

Evenementen

Jaarlijks worden circa 15 evenementen bezocht om te bepalen of evenementen voldoen aan de landelijke hygiënerichtlijnen van het RIVM. Samen met het team Evenementen van de GHOR (Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond) is bepaald welke evenementen er in 2024 zouden worden bezocht.

In 2024 zijn 16 evenementen bezocht. De GGD heeft een actieve rol gespeeld in de evaluatie van de bezochte evenementen. Jaarlijks varieert de focus waar aandacht voor is tijdens de bezoeken. Dit jaar is extra aandacht besteed aan evenementen waarbij voedsel en consumpties worden verstrekt. Daarbij is nauw samengewerkt met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: NVWA). De NVWA is toezichthouder op de voedselveiligheid bij een evenement. Door de voedselveiligheid mee te nemen tijdens de bezoeken wordt signaaltoezicht richting de NVWA een belangrijk aspect van de inspectie. Vanwege de onder het hoofdstuk Infectieziektebestrijding (IZB) genoemde uitbraken van het norovirus, waarvan één bij een evenement, is ook veel contact geweest met de NVWA. Hieruit bleek hoe belangrijk een goede samenwerking tussen de GGD en de NVWA is.

Bevindingen en geconstateerde knelpunten zijn gedeeld met de organisatoren en vergunningverleners. Tevens zijn de ervaringen ingebracht in landelijke gremia en het RIVM voor het bepalen van overkoepelend beleid.

Naast de jaarlijkse bezoeken worden ook in de voorbereidingsfase van evenementen adviezen gegeven naar aanleiding van vragen van de veiligheidsregio Rotterdam (VRR). Deze vragen komen voort uit evenementaanvragen. Zo zijn er vooraf bij diverse evenementen adviezen gegeven aan de VRR en soms ook direct aan de exploitanten van de evenementen.

Maatschappelijke opvang (MO)

Onder maatschappelijke opvang vallen de locaties zoals dak- en thuislozenopvang, het Leger des Heils en centra voor dienstverlening. Omdat op deze locaties kwetsbare mensen worden opgevangen is infectiepreventie een belangrijk item. De afspraak is dat iedere locatie eens per twee jaar wordt bezocht door THZ, waarbij de locatie wordt beoordeeld op de landelijke hygiënerichtlijnen. Per bezoek wordt een rapport gemaakt met adviezen.

In 2024 zijn 24 locaties bezocht. Ook is een inventarisatie gedaan zodat de lijst van MO opvanglocaties die bezocht moeten worden weer volledig actueel is en alle locaties die bezocht moeten worden weer in beeld zijn.

Opvanglocaties voor asielzoekers en ontheemden

In 2024 zijn alle opvanglocaties voor asielzoekers en ontheemden één of meerdere keren bezocht. In totaal zijn in de regio Rotterdam-Rijnmond 22 COA noodopvanglocaties en 14 opvanglocaties voor Oekraïners één of meerdere keren bezocht. Op drie locaties heeft het team Hygiëne op verzoek van het COA voorlichting gegeven over infectiepreventie en persoonlijke en collectieve hygiëne.

Met de gemeente Rotterdam zijn tegen een extra vergoeding afspraken gemaakt om de opvanglocaties voor Oekraïners in 2024 te bezoeken.

Tattooshops en piercingstudio's

In 2024 zijn 111 inspecties voor het verkrijgen van een vergunning voor tatoeëren/permanente make-up of piercen uitgevoerd. Daarnaast zijn er 11 vrijstellingen van de vergunningsplicht voor tattoo- en/of piercingevenementen uitgegeven. Een vrijstelling wordt gegeven bij een korte duur van het uitvoeren van een tattoo/permanente make-up- of piercing activiteit, bijvoorbeeld bij een evenement. Deze inspecties en vrijstellingen vallen buiten de begroting, omdat de aanvrager betaalt voor het verkrijgen van deze vergunning/vrijstelling. Binnen de begroting worden er adviezen gegeven aan startende ondernemers en burgers over de hygiëneaspecten en preventieve maatregelen bij de tattooshops, permanente make-upstudio's en piercingstudio's.

Voorlichting

Dit jaar heeft THZ drie voorlichtingen gegeven naar aanleiding van een infectieziekte uitbraak en drie voorlichtingen op een vluchtelingenopvang. Daarnaast is bij een instelling voor gehandicaptenzorg handhygiëne voorlichting gegeven.

Adviezen over legionella

Legionellose, ook wel veteranenziekte genoemd, is een zeldzame ernstige longontsteking die veroorzaakt wordt door de legionellabacterie. Deze bacterie zit in water en kan bij de juiste omstandigheden uitgroeien. Besmetting vindt plaats door inademen van kleine waterdruppeltjes (nevel) waar legionella in zit. Bij een legionellosemelding doet THZ onderzoek om mogelijke legionellabronnen in beeld te brengen. THZ geeft tevens technische adviezen om groei van legionella in het water te voorkomen en daarmee nieuwe besmettingen te voorkomen. In 2024 zijn er 37 meldingen van legionellose binnengekomen. Bij deze meldingen heeft THZ beoordeeld of bemonstering door het RIVM nodig is. Daarnaast is er een risico inschatting gemaakt voor het publiek rondom de mogelijke bronnen. Bij locaties met mogelijke bronnen heeft THZ het legionellabeheer nagevraagd en zo nodig adviezen hierover gegeven. Bij drie van

deze meldingen heeft THZ een bezoek gebracht aan locaties waar bemonsterd werd door het landelijke bemonsterteam (BEL). Vanwege een patiënt met legionellose woonachtig in het werkgebied van een andere GGD heeft THZ een bemonstering bijgewoond bij een sauna met jacuzzi in het werkgebied van de GGD Rotterdam-Rijnmond omdat dit de vermoedelijke bron van de infectie was.

Bij THZ komen ook meldingen van legionella in water (leidingwater, proceswater, zwembad) binnen. In totaal zijn er 715 meldingen binnengekomen. Op deze manier kan THZ goed monitoren waar mensen eventueel risico lopen op besmetting. Ook kan THZ deze gegevens gebruiken bij legionellose meldingen.

Verder komen bij THZ soms ook vragen binnen over legionella en de maatregelen om de groei van de bacterie te voorkomen. In het eerste half jaar van 2024 zijn er vier vragen over legionella beantwoord.

Scheepsinspecties

Ieder internationaal varend schip moet in het bezit zijn van een Ship Sanitation Certificate; dit is een hygiëncertificaat met een geldigheid van zes maanden. De GGD Rotterdam-Rijnmond geeft deze certificaten in de Rotterdamse haven af op verzoek van de kapitein van het schip en na een inspectie aan boord. Deze inspecties worden uitgevoerd volgens de kwaliteitscriteria van de WHO, die in de Nederlandse wetgeving zijn opgenomen in de Wet publieke gezondheid. De GGD Rotterdam Rijnmond inspecteert jaarlijks tussen de 1.600 en 1.700 schepen. De scheepsinspecties worden uitgevoerd in het kader van internationale regelgeving en worden bekostigd door rederijen zelf. Dit is dus geen basistaak maar wordt wel uitgevoerd door deskundigen op het terrein van hygiëne van de GGD Rotterdam-Rijnmond. In 2024 zijn 1.604 schepen geïnspecteerd. Dit is conform de verwachting.

5. Medische Milieukunde en Collectieve advisering gezonde leefomgeving

Om de gezamenlijke inzet te laten zien, zijn er kengetallen voor adviezen en meldingen geformuleerd ten aanzien van medische milieukunde en collectieve advisering gezonde leefomgeving. Dit zijn nadrukkelijk geen prestatie-indicatoren. De GGD behandelt alle meldingen en adviesvragen die binnenkomen. Het gaat hierbij om vragen/meldingen van inwoners over bijvoorbeeld schimmel in huis en wat dat betekent voor hun gezondheid. Maar het betreft ook adviesvragen van gemeenten over bijvoorbeeld PFAS: wat betekent dit voor de gezondheid van inwoners, hoe kan hierover op een goede manier gecommuniceerd worden etc. Het aantal meldingen en/of adviezen fluctueert per jaar. Het team van medisch milieukundigen houdt deze fluctuatie wel goed in de gaten om te kijken naar eventuele trends. Zo was er de afgelopen jaren een dalende trend in het aantal meldingen te zien. Deze trend heeft zich in 2024 niet voortgezet. In 2024 zijn er 261 meldingen behandeld, 21 meer dan in 2023. Dit aantal ligt in lijn met het geschatte aantal van 250 meldingen.

Ook wat betreft advisering lagen de aantallen in de lijn der verwachting: in 2024 zijn er in totaal 214 adviezen medische milieukunde gegeven (geschatte aantal: 200).

Het product collectieve advisering gezonde leefomgeving verloopt naar tevredenheid. Voor dit product worden drie indicatoren bijgehouden, te weten 3 gemeentegrensoverstijgende adviestrajecten, 100 bijgewoonde overleggen en 3 kennisberichten. In 2024 is er inzet gepleegd op drie gemeentegrens overstijgende adviestrajecten: 1) Geluid haven en omgeving, 2) Luchthaven Rotterdam The Hague Airport en 3) Novex Rotterdamse Haven. De drie toegezegde kennisberichten zijn uitgegaan. Het team heeft 120 overleggen ten behoeve van het collectief belang bijgewoond.

Voorbeelden inzet

PFAS

Risico's van per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS) staan de laatste tijd volop in de belangstelling. Ook in onze regio worden PFAS in wisselende gehalten gevonden in bodem, grondwater en oppervlaktewater. De GGD Rotterdam-Rijnmond wordt hierover benaderd als het gaat om het beoordelen van de gezondheidsrisico's. Er is momenteel geen sprake van een acuut gezondheidsrisico door PFAS, maar wel kunnen mensen in sommige situaties meer PFAS binnen krijgen dan gezondheidkundig wenselijk is. De GGD geeft in die gevallen de gezondheidkundige duiding en zo nodig gebruikadviezen. Hiernaast denkt de GGD mee over de communicatie aan de betrokkenen. Deze communicatie gaat altijd in afstemming met de andere betrokken partijen. Ook is de GGD rechtstreeks bereikbaar voor burgers die vragen hebben over PFAS en gezondheid.

In 2024 is de GGD, naast het beantwoorden van veel relatief kleine vragen van gemeenten, betrokken bij een aantal grotere projecten/incidenten:

- De GGD heeft het risico beoordeeld voor de toekomstige gebruikers van de Plas van Heenvliet (gemeente Brielle) n.a.v. de gemeten PFAS in de bodem en in het grondwater. Daarnaast is de GGD aanwezig geweest bij de raadsinformatiebijeenkomst die hierop volgde.
- Naar aanleiding van de aanwezige PFAS in de Plas Vrijenburgbos heeft het Waterschap Hollandse Delta onderzoek uitgevoerd in het oppervlaktewater in de omgeving om de herkomst van de PFAS verontreiniging op te sporen. Hierbij is zowel het oppervlaktewater in de gemeente Rotterdam als in de gemeente Barendrecht onderzocht. De GGD heeft advies gegeven over mogelijke gezondheidsrisico's voor de gebruikers van dit water, inclusief bijbehorende communicatieboodschap. Het waren twee afzonderlijke adviezen.
- De GGD is aanwezig geweest en heeft een presentatie gegeven voor raadsleden en bewoners van de gemeente Barendrecht.
- Naar aanleiding van de PFAS verontreiniging in het natuurbad van het Kralingse Zwembad heeft op verzoek van de gemeente Rotterdam onderzoek plaatsgevonden in de omgeving met als doel de bron op te sporen. Dit onderzoek is uitgevoerd in het omringende volkstuincomplex, op de parkeerplaats van het zwembad en in de wijk Leonidas. De GGD heeft een gezondheidkundige risicobeoordeling uitgevoerd. In juli is er een informatiebijeenkomst geweest voor de gebruikers van het volkstuincomplex en voor bewoners van de wijk Leonidas om de resultaten en het vervolg te bespreken.
- Op verzoek van de gemeente Rotterdam zijn er monsters genomen in meerdere tuinen in de wijk Leonidas. De GGD heeft de eventuele gezondheidsrisico's beoordeeld voor bewoners. In navolging hierop is er een tweede informatiebijeenkomst geweest voor bewoners van de wijk.
- Voor de gemeente Schiedam heeft de GGD geadviseerd bij PFAS bevindingen rondom het Schreupermeerbos. Ook is de GGD voor de gemeente Schiedam betrokken geweest bij de PFAS verontreiniging in het water nabij de stortplaats Definitieve Opslagplaats Noord-oost Abtspolder (DOP-NOAP).
- De GGD is betrokken bij overleggen van de Alliantie Waterkracht waar o.a. gemeenten, waterschappen, drinkwaterbedrijven en de GGD samenkomen hoe om te gaan met PFAS metingen.
- De GGD heeft meerdere presentaties gegeven over PFAS:
 - Veiligheidsdirectie van de VRR over PFAS
 - Algemeen Bestuur GGD Rotterdam-Rijnmond
 - Technische sessie gemeente Rotterdam

Novex (Nationale OmgevingsVisie EXtra) Rotterdamse Haven

De Rijksoverheid heeft 16 gebieden aangewezen waar de ruimtelijke opgaven van overheden zo groot en gestapeld zijn, dat ze vragen om gezamenlijke regie van het Rijk en de regio. Deze gebieden worden de NOVEX-gebieden genoemd. De Rotterdamse haven is zo'n gebied. Uitgangspunt is dat de Rotterdamse haven in 2050 het meest duurzame Haven Industrieel Complex ter wereld wil zijn én dat de regio aantrekkelijk wil blijven om te wonen, werken en recreëren. Er zijn vier programmalijnen en GGD sluit aan bij lijn 3 (synergie haven en omgeving). In 2023 waren er voorbereidende overleggen over de invulling van de rol van de GGD in NOVEX haven en zijn er twee belangrijke punten benadrukt:

1. In dit project wordt de gezonde leefomgeving als ambitie benoemd;
2. Effecten op de gezondheid in bestuurlijke besluiten over ruimtelijke ontwikkelingen worden nadrukkelijke en transparant afgewogen.

In 2024 werd de rol van de GGD in NOVEX haven en het programma HGO (Havengeluid en omgeving, qua inhoud rakend aan NOVEX) nader ingevuld. Directie en management van de GGD is vertegenwoordigd in het bestuurlijk en directie overleg. In het DO-HGO is het proces om te komen tot een verdeling van geluidruimte voor de haven te komen besproken. Uiteindelijk wordt de geluidruimte vastgelegd in een omgevingsplan en geluidproductieplafonds in 2032. Medewerkers van het team G&M hebben in 2024 deelgenomen aan 13 NOVEX-bijeenkomsten en 12 HGO-bijeenkomsten

Kennisberichten 2024

Team Gezondheid en Milieu publiceert driemaal per jaar een kennisbericht, specifiek gericht op (collega-)ambtenaren van regiogemeenten (gezondheid, milieu, ruimtelijke ordening), de Omgevingsdienst, de Veiligheidsregio, de Provincie Zuid-Holland en andere GGD-collega's.

In 2024 zijn kennisberichten uitgebracht in april, juli en november. Hierin zijn diverse relevante thema's behandeld, zoals het opstellen van een lokaal hitteplan, de kwaliteit van speel- en zwemwater, de relatie tussen tijdelijke woningen en gezondheid, de impact van houtstook en de implementatie van de nieuwe EU-richtlijn voor luchtkwaliteitsnormen.

Het kennisbericht heeft inmiddels 116 abonnees. Gemiddeld klikken per uitgave 100 lezers door om meer informatie over specifieke onderwerpen te verkrijgen. Tot nu toe is er alleen positieve feedback gekomen op de nut en relevantie van het kennisbericht Gezonde Leefomgeving.

Gemeentelijke advisering gezonde leefomgeving

Naast de basistaken Medische Milieukunde (MMK) en collectieve advisering gezonde leefomgeving kunnen individuele gemeenten de plustaak gemeentelijke advisering gezonde leefomgeving afnemen. Met uitzondering van Maassluis en Schiedam namen in 2024 alle gemeenten het plusproduct af.

6. Toezicht kinderopvang

Kinderopvang inspecties

Toezicht Kinderopvang (TKO) voert verschillende type onderzoeken uit en hanteert de nodige afkortingen. Zie hieronder een korte leeswijzer waarin de belangrijkste termen zijn opgenomen:

JO	Jaarlijks onderzoek
NO	Nader onderzoek, op verzoek van gemeente o.b.v. handhavingsbesluit n.a.v. het JO
IO	Incidenteel onderzoek, o.b.v. zorgsignalen van derden na afstemming met en in opdracht van gemeente
OVR	Onderzoek voor registratie (in het Landelijk Register Kinderopvang/ LRK)
ONR	Onderzoek na registratie
BSO	Buitenschoolse opvang
KDV	Kinderdagverblijf
GO	Gastouder
GOB	Gastouderbureau

Op 31 december 2024 is 100% van de kinderopvang voorzieningen bezocht die in het landelijk systeem 'Gemeenschappelijke Inspectieruimte' (GIR) geregistreerd zijn. Aan het einde van het jaar is ook 95% van alle inspecties volledig afgesloten. Ruim voor 1 maart 2025 zullen alle inspecties volledig afgerond zijn. GGD Rotterdam-Rijnmond heeft hiermee de productiviteitsdoelstellingen ten aanzien van de inspecties behaald.

De eerste twee maanden van 2024 was er relatief veel capaciteit nodig voor het afronden van de inspecties van 2023. Dit was een trend van de afgelopen jaren. In 2024 is het doel gesteld om meer inzicht te krijgen in de variabelen die hierop van invloed zijn om zodoende gerichte acties uit te zetten. Eén van die variabelen, zoals vorig jaar al is geconstateerd en is gedeeld met de gemeenten, is een toename van de inspectietijd bij verschillende typen inspecties. Ook het aantal nadere onderzoeken (NO) is significant hoger ten opzichte van vorig jaar.

Dit wordt hieronder verder toegelicht onder kopje '*Verantwoording ten opzichte van de inkoop*'. In de loop van het jaar heeft de GGD hier opnieuw aandacht voor gevraagd in de overleggen met de regiogemeenten en landelijk met andere GGD'en en GGD GHOR Nederland. Op verzoek van de wethouders met de portefeuillehouder financiën en kinderopvang, heeft naar aanleiding van de halfjaarrapportage een gesprek plaatsgevonden en is een notitie geschreven waar deze inzichten gedeeld zijn en

toegelicht tijdens een overleg met de wethouders. Dit onderwerp krijgt in 2025 een vervolg.

Gastouder inspecties

De GGD moet jaarlijks 50% van alle gastouders (GO) inspecteren. Van dit aandeel zijn in 2024 nagenoeg alle gastouders bezocht. Dit aantal is in lijn met de verwachting. Gedurende het jaar is een aantal afwijkingen ontstaan door budgetoverschrijding. Dit is afgestemd met de betreffende gemeenten. In goed overleg zijn hier nadere afspraken over gemaakt.

Verantwoording ten opzichte van de inkoop

Gemeenten hebben dit jaar bij de inkoop rekening gehouden met de invoering van een nieuwe systematiek. Vanaf 2024 wordt gerekend met een standaard 5% 'verzekeringspremie' bovenop de inschatting van het totaal aantal benodigde inspecties. Deze verzekeringspremie is bedoeld om ruimte te bieden voor complexere onvoorziene situaties waar meer tijd voor nodig is. Dit jaar is het eerste jaar waarin er in overleg met de gemeenten uren geschreven kunnen worden op het budget verzekeringspremie. De kaders hiervoor zijn beschreven en afgestemd met de gemeenten. In het ambtelijk regio-overleg van 28 november 2024 is afgesproken dat de inkoopsystematiek, inclusief de 5% verzekeringspremie, in 2025 geëvalueerd wordt.

Zoals zichtbaar in onderstaande tabel is er in 2024 per type inspectie gemiddeld 6% meer tijd nodig voor de uitvoering dan de normuren die GGD GHOR Nederland stelt voor de jaarlijkse onderzoeken (JO) en de gemeenten regionaal gesteld hebben voor de overige type onderzoeken. Opvallend is dat met name de incidentele onderzoeken (51%) en nadere onderzoeken (15%) meer tijd vergen. Landelijk zien ook andere GGD'en afgelopen jaren dat er meer tijd nodig is voor JO's. Dit wordt nader onderzocht en is onderwerp van gesprek met alle GGD'en en het Landelijk Centrum Toezicht Kinderopvang van GGD GHOR NL. De gemeenten in regio Rotterdam-Rijnmond worden op ambtelijk niveau op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Naast het feit dat de inspectietijd voor de IO's en NO's hoger is dan ingekocht, is het opmerkelijk dat ook het aantal NO's is toegenomen, namelijk 30% meer. In 2023 zijn er totaal 169 NO's uitgevoerd. Dit jaar zijn het er 220. Opvallend is het zwaartepunt van de NO's in de eerste helft van 2024 (toen waren er al 174 NO's uitgevoerd).

Het aantal IO's is dit jaar nagenoeg gelijk aan vorig jaar (resp. 106 in 2024 en 101 in 2023).

Tijdens de inkoop is rekening gehouden met 80. Dat wil zeggen dat er 26 onderzoeken extra zijn uitgevoerd bovenop de inkoop.

Type onderzoek	Algemeen		BSO		KDV		GO		GOB	
	Aantal	Ratio ⁷	Aantal	Ratio	Aantal	Ratio	Aantal	Ratio	Aantal	Ratio
Totaal	2240	1,06	698	1,04	907	1,08	623	1,05	12	1,04
IO	106	1,51	45	1,27	54	1,65	7	2,37	-	-
JO	1558	1,04	472	1,02	640	1,05	438	1,04	8	1,05
NO	220	1,15	69	1,08	127	1,18	22	1,27	2	1,00
ONR	99	1,06	53	1,05	45	1,07	nvt	nvt	1	1,10
OVR	257	1,06	59	1,07	41	1,08	156	1,03	1	1,00

Figuur 8: Aantal inspecties kinderopvang toezicht 2024

⁷ De ratio is een weergave van de bestede tijd ten opzichte van de ingekochte tijd per type onderzoek. Een ratio van 1,00 wil zeggen dat de gemiddeld bestede tijd gelijk is aan de inkoop. Een ratio van bijvoorbeeld 1,06 betekent dat er 6% meer tijd besteed is dan ingekocht.

De trend met betrekking tot het gemiddeld aantal uur voor IO's en NO's als ook het aantal NO's is besproken en toegelicht op de regio-overleggen in 2024. Vervolgens zijn de gemeenten individueel geadviseerd ten aanzien van de inkoop voor 2025. Ook de door het Rijk incidenteel beschikbaar gestelde middelen zijn besproken. De GGD heeft hier een aanvullende adviesnotitie op geschreven. De meeste gemeenten hebben deze middelen meegenomen in de inkoop voor 2025. Enkele gemeenten hebben hiervan afgezien.

7. Ondersteuning bestuur gemeenschappelijke regeling

Door de extra middelen die vanaf 2024 aan de begroting zijn toegevoegd voor het onderdeel bestuursondersteuning, kon het traject voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling worden opgepakt en is een start gemaakt met de bestuurlijke processen die volgen uit de archiefwet en de Wet open overheid. (Woo).

Regulier wordt vanuit dit product de ondersteuning van het bestuur vormgegeven (daaronder wordt de ondersteuning van de voorzitter, het bestuur en de directeur verstaan) en worden de vergaderingen van het algemeen bestuur (AB) en dagelijks bestuur (DB) voorbereid. Daarnaast worden in GGD GHOR NL-verband de overleggen voor de Bestuurlijke Adviescommissie Publieke Gezondheid en de Algemene Ledenvergadering van DPG'en voorbereid. Ambtelijk worden de overleggen van 'Voor elkaar in Rijnmond' en het kernteam van de ambtenaren volksgezondheid van alle deelnemende gemeenten gecoördineerd.

Gedurende dit jaar zijn alle wethouders twee maal bezocht. Door een goede voorbereiding zijn er vruchtbare gesprekken gevoerd met de wethouders over actualiteiten, de financiële situatie van zowel de GGD als de gemeenten en de rol van preventie in relatie tot publieke gezondheid. Ook de zorgen om de dalende vaccinatiegraad kwam in veel gesprekken aan de orde. Begin 2024 is de tevredenheidsmeting uitgevoerd. De ervaringen van de tevredenheidsenquête zijn gedeeld met het algemeen bestuur. Als rapportcijfer wordt een 7,6 aan de GGD gegeven. Op basis van de resultaten van de enquête en verdiepende gesprekken met een aantal beleidsambtenaren en wethouders uit de regio, zijn aandachtspunten geformuleerd. Zo zal de communicatie richting de gemeenten nog meer vanuit het perspectief van de regio worden ingestoken en wordt er gewerkt aan een meer proactieve benadering met betrekking tot het delen van kennis en informatie over publieke gezondheid en het adviseren over gezondheidsbevordering en preventie.

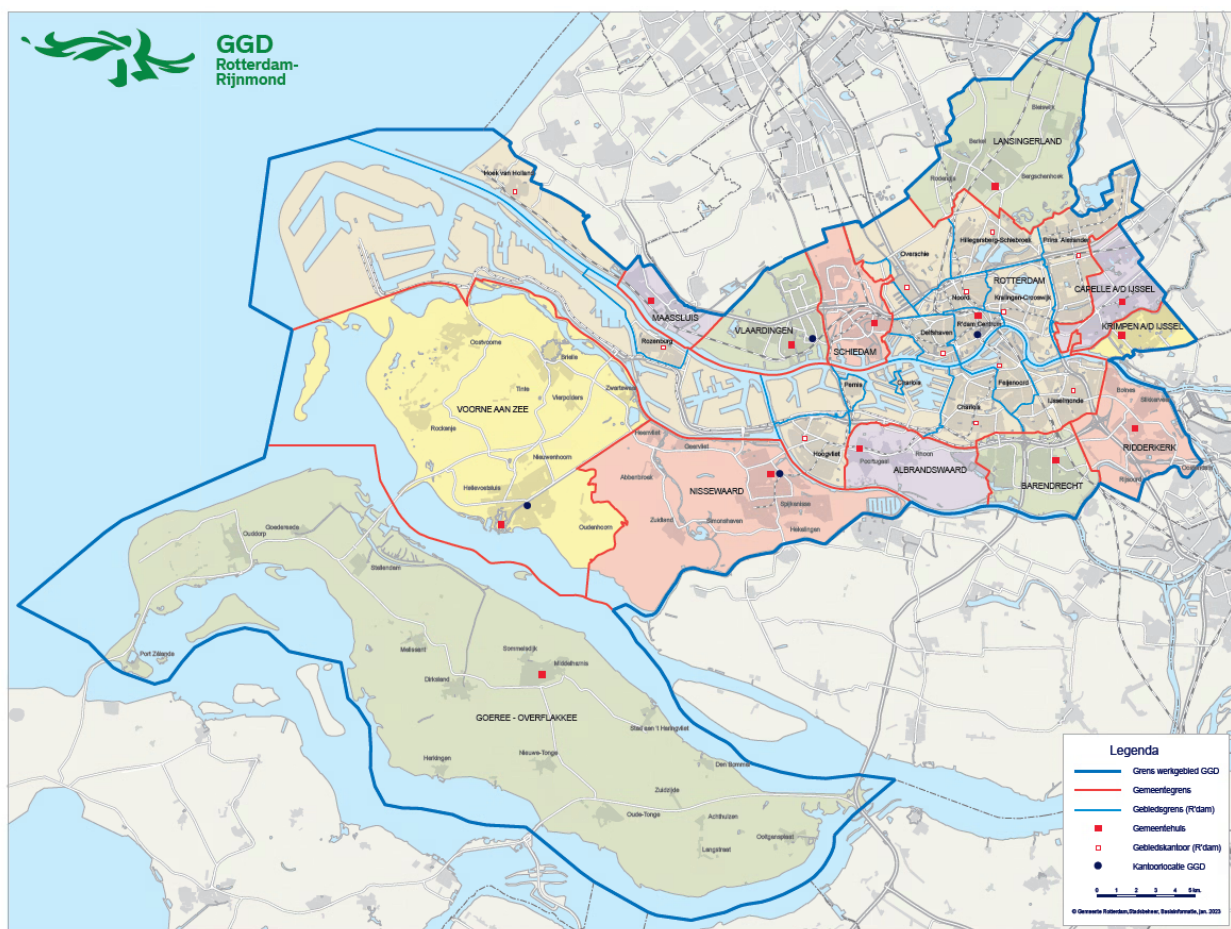
Het algemeen bestuur heeft de begroting voor 2025 vastgesteld en heeft kennisgenomen van het jaarverslag 2023. In het najaar is gewerkt aan de voorbereiding van de nieuwe begroting van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor 2026. Dit naar aanleiding van een raadsbrief die door een groot aantal gemeenten was ingediend met het verzoek om als GR scenario's voor bezuinigingen aan te dragen. In het algemeen bestuur van de GGD is hierop besloten om voor 2026 de begroting eenmalig aan te passen aan de lagere overheadkosten van de gemeente Rotterdam en zo een besparing van 0,42 miljoen euro te realiseren voor het jaar 2026. De begroting 2026 zal in de eerste vergadering van het AB van 2025 definitief worden voorgelegd waarin deze besparing, de verwerking van de indexatie en nieuwe inwoneraantallen worden meegenomen.

Ook is in 2024 de nieuwe tekst van de GR vastgesteld in het AB na een consultatie van alle gemeenteraden. De tekst van de GR was toe aan een actualisatie vanwege technische wijzigingen, maar voornamelijk ook door de aanpassing van de wet op de Gemeenschappelijke Regelingen.

Andere activiteiten die veel aandacht vergden van alle betrokkenen zijn de bestuurlijke en ambtelijke overleggen over het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Binnen de mogelijkheden en capaciteit van de kennisfunctie ondersteunt en adviseert de GGD de gemeenten voor deze overleggen. In het tweede deel van de rapportage wordt uitgebreider ingegaan op GALA en IZA.

De vergaderingen van het dagelijks bestuur, die in 2024 van start zijn gegaan, worden als waardevol ervaren. Het zorgt voor een betere voorbereiding van besluiten en voor een vergrote betrokkenheid van de deelnemende gemeenten bij de uitvoering van de taken van de GGD. Het werken met een portefeuillevverdeling⁸ in het DB is erg effectief gebleken en vergroot de betrokkenheid van de bestuurders bij de GGD.

⁸ De portefeuilles zijn gekoppeld aan de volgende thema's: gezonde leefomgeving, gezonde leefstijl, ontwikkelagenda, toezicht, meerjarenbegroting, eigenaarschap en bedrijfsvoering.

8. Informatieverstrekking en website

Het product informatieverstrekking richt zich op het delen van kennis over gezondheid, gezond gedrag en zorg en het vergroten van de kennis van inwoners en organisaties over deze thema's. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van sociale media, de website en voorlichting.

Het aantal bezoekers van de website laat over heel het jaar 2024 een afname zien. De daling komt doordat Corona niet meer urgent en actueel is. De laatste oproep tot de mogelijkheid om een gratis HPV-prik te halen, deed in april het websitebezoek stijgen en maakt dat de webpagina over HPV in de top 5 (op de 5^e plaats) staat qua bezoekersaantallen op de website. In oktober 2024 steeg het aantal bezoekers aan de website wederom door het starten van de najaarscampagne coronaprik. De homepage van de website is de meest bezochte. Daarop volgt de pagina voor afspraak soatest en de pagina over Seksueel Overdraagbare Aandoeningen (SOA) en seksualiteit. Het aantal unieke bezoekers was 272.910. Het totaal aantal bezoeken aan de website was 333.415.

Op maandag 9 december 2024 ging de nieuwe website van de GGD live. Hieraan voorafgaand zijn (gebruikers)testen uitgevoerd onder doelgroepen om te zorgen voor een meer doelgroepgerichte website. Op de nieuwe website is er een snellere doorgeleiding naar de gezochte informatie en in het geheel is de website nu klantvriendelijker ingericht.

In april 2024 is de werving voor campagne Gezondheidsmonitor jongvolwassenen gestart. Om de campagne gericht aan te pakken, is samengewerkt met de communicatieafdelingen van de regiogemeenten.

In het najaar van 2024 is de GGD verhuisd naar haar nieuwe onderkomen. Met een online campagne via social media en advertenties in de buitenruimte en lokale media is hier veel aandacht voor gevraagd, zowel voor als na de verhuizing.

9. GGD Rampen Opvang Plan (GROP) en crisis

Het jaar 2024 is benut om de nieuw ontwikkelde getrapte GGD-opschalingsystematiek te introduceren en door te voeren in de procesplannen. Dit als resultaat van de "geleerde lessen" uit de corona periode.

Het GGD Rampen Opvang Plan (GROP/code rood - het hoogste opschalingsniveau) en het Outbreak Management Team (OMT/ code oranje – opschaling in verband met ernstige crisis) hoefden in 2024 niet geactiveerd te worden. Wel zijn er 3 grotere uitbraken (Gastro-enteritis in Lansingerland, Goeree Overflakkee en Rotterdam) en een aantal kleinere uitbraken (Mazelen, Hepatitis, Mpox) opgeschaald naar code geel (Uitbraak Overleg) waarbij verschillende ondersteunende disciplines en communicatie van de GGD geassisteerd hebben bij het bestrijden van de uitbraken.

In het kader van het GROP zijn in totaal 22 nieuwe crisisfunctionarissen opgeleid in een cyclus van 3 basistrainingen. Er zijn 6 trainingen georganiseerd voor deskundigheidsbevordering. Er zijn 3 oefeningen GGD-crisisopschaling georganiseerd.

10. Integrale gezondheidsmonitor Rijnmond

Gezondheidsmonitor Jeugd

Als onderdeel van de integrale gezondheidsmonitor is in 2023 de Gezondheidsmonitor Jeugd afgenomen. De Gezondheidsmonitor Jeugd is een vragenlijstonderzoek naar gezondheid, welzijn en leefstijl van jongeren uit klas 2 en 4 van het regulier voortgezet onderwijs. Dit

onderzoek vindt één keer in de vier jaar plaats. De dataverzameling op scholen vond plaats in het najaar van 2023 en de resultaten en analyses zijn in 2024 beschikbaar gekomen op gemeentelijk en regioniveau. Aan het onderzoek deden 7.530 jongeren mee die in regio Rotterdam-Rijnmond wonen; 2.331 in Rotterdam en 5.199 in de overige gemeenten. Dit betekent dat 26% van de doelgroep is bereikt.⁹

De resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 zijn in het tweede kwartaal 2024 gepubliceerd. Voor elke gemeente is een rapport gemaakt en een tabellenboek. Daarnaast zijn de cijfers opgenomen in de databank op de website Gezondheid in kaart. Ook ontvingen 41 scholen hun schoolrapportage en zijn er met vijf scholen gesprekken gevoerd over de uitkomsten. In 2026 zal deze meting voor deze doelgroep opnieuw plaatsvinden. Dit is een jaar eerder dan in de huidige cyclus van gezondheidsmonitoren.¹⁰

Jongeren zijn minder vaak positief over hun eigen gezondheid dan tijdens voorgaande jaren. Dat geldt voor jongens en in een nog sterkere mate voor meisjes. Ook hun mentale gezondheid laat na de COVID-19 pandemie nog geen herstel zien. Daarnaast is een toename van ongezond gedrag te zien, zoals vaperen en problematisch gebruik van social media.

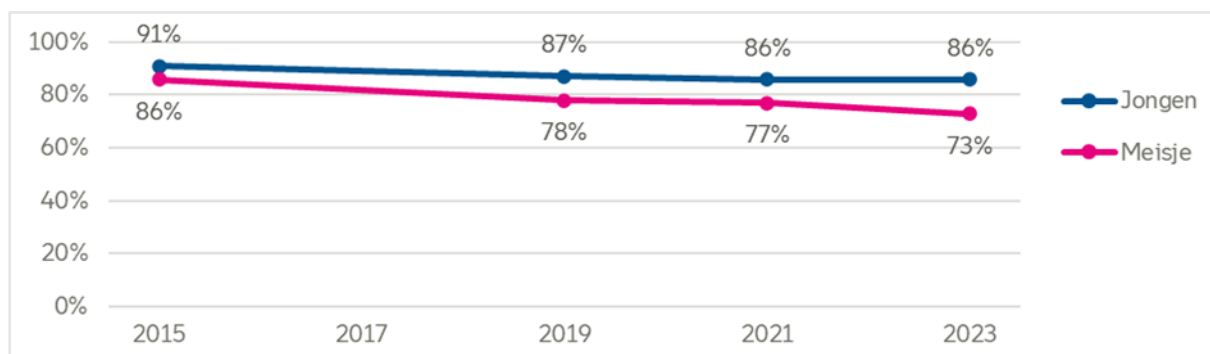

⁹ In 2019 was het bereik 42%. In dat jaar deden 61 scholen mee. In 2021 (extra monitor tijdens de coronaperiode) was het bereik 27%. In dat jaar deden 52 scholen mee. In 2019 was de bereidheid van scholen voor deelname aan de monitor hoog. Extra context: het CJG deed in 2021 en 2023 ook een onderzoek (Jij en je gezondheid) in klas 2 en 4 van het VO, waarbij klas 4 in dezelfde periode als de Gezondheidsmonitor Jeugd wordt afgenomen. In de voorgaande periode had het CJG individuele contactmomenten in klas 1 en 3.

¹⁰ Door de planning aan te passen is er een betere balans in de verdeling van de onderzoekswerkzaamheden voor Gezondheidsmonitor Jeugd en Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, die in de huidige planning vlak na elkaar komen en voor een overlap zorgen. Ook zorgt de nieuwe planning ervoor dat er geen concurrentie is met het Trimbos-instituut, dat eveneens onderzoek doet op scholen, wat betreft de werving van scholen voor het onderzoek. Verder is het voor verzorgers en kinderen zo ook duidelijker aan welk onderzoek er wordt deelgenomen.

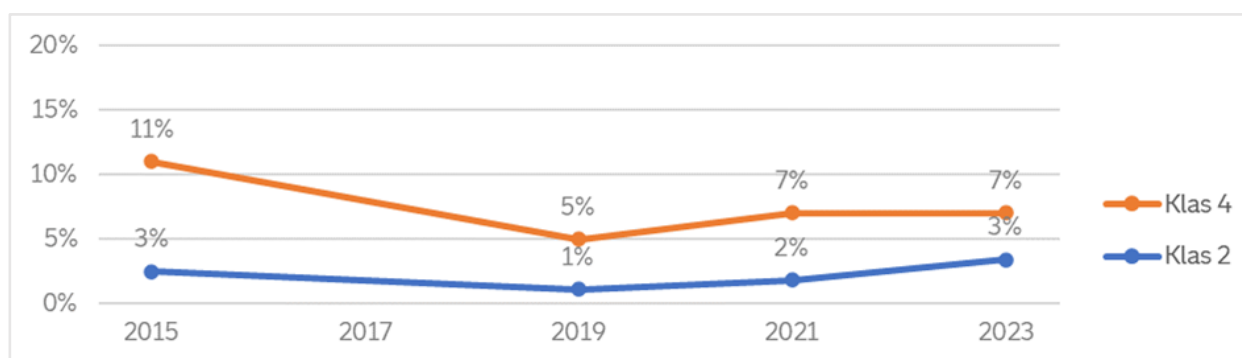
De GGD ziet al langer dat de ervaren gezondheid van jongeren afneemt. In 2015 gaf nog bijna 9 op de 10 jongeren (89%) aan hun gezondheid als (zeer) goed te ervaren. Bij de laatste meting in 2023 is dit gedaald naar 8 op de 10 (80%). Deze afname in ervaren gezondheid is zichtbaar in bijna alle GGD-regio's.

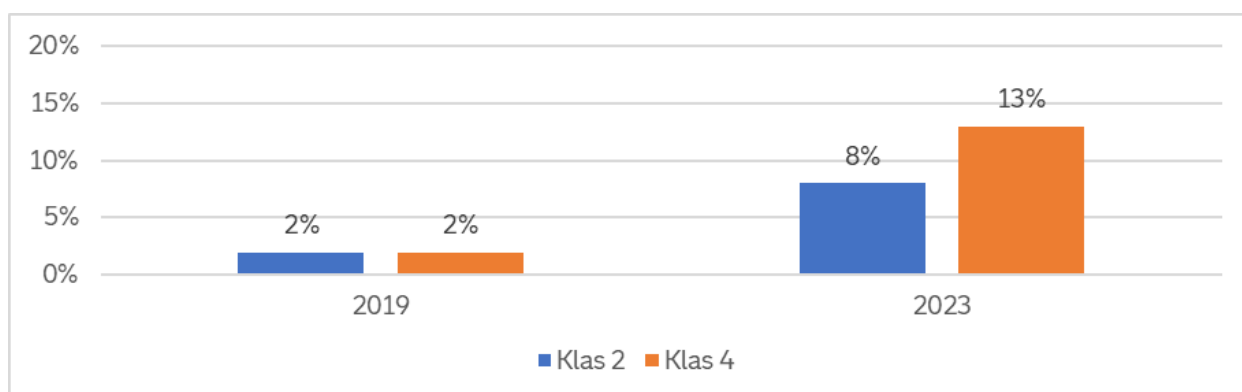
Figuur 9: Percentage jongens en meisjes van 13 t/m 16 jaar met een (zeer) goede gezondheid in regio Rotterdam-Rijnmond.

Mogelijk brengen deze uitkomsten met zich mee dat er een groter beroep op de zorg wordt gedaan voor mentale gezondheid. Dat vraagt om meer preventieve inzet van de overheid. Ook scholen kunnen hier een rol in spelen door bijvoorbeeld met de Gezonde School-aanpak te werken. De beweging van zorg naar gezondheid en daarmee preventie en het bevorderen van gezondheidsvaardigheden, is een ontwikkeling waar de GGD een rol van betekenis in heeft. Meer over de activiteiten en ontwikkelingen op dit vlak, komen aan bod in het tweede deel van deze rapportage.

Het percentage wekelijkse rokers was in 2023 voor vierdeklassers vergelijkbaar met de voorgaande meting. Het aandeel tweedeklassers dat rookt nam licht toe. Ten opzichte van 2019 is het vaperen sterk toegenomen.

Figuur 10: Percentage jongeren dat wekelijks of vaker sigaretten rookt in regio Rotterdam-Rijnmond

Figuur 11: Percentage jongeren uit klas 2 en klas 4 dat wekelijks of vaker vaperen in regio Rotterdam-Rijnmond

De volgende feitenkaarten met gegevens van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 zijn in 2024 geactualiseerd of nieuw verschenen:

- Gehoorschade
- Zongedrag
- Alcohol
- Roken
- Jonge mantelzorger
- Stress en prestatiedruk
- Ervaren gezondheid

De resultaten en feitenkaarten zijn online terug te vinden op gezondheidinkaart.nl

Gezondheidsmonitoren Jongvolwassenen en Volwassenen & Ouderen

In 2024 heeft de dataverzameling plaatsgevonden voor de volgende monitoren:

- Jongvolwassenen: deze monitor is een extra monitor in het kader van het ZonMw COVID-19 programma. De vragenlijst was in te vullen via een open link. Jongeren van 16 t/m 25 jaar zijn geworven via een online sociale mediacampagne. In totaal hebben 7.359 jongvolwassenen uit de regio Rotterdam-Rijnmond de vragenlijst ingevuld. In januari 2025 zijn de gemeenterapporten en het tabellenboek gepubliceerd op bovengenoemde website.
- Volwassenen en Ouderen: in de regio hebben bijna 30.000 mensen deelgenomen aan het onderzoek. De resultaten worden in het tweede kwartaal 2025 gepubliceerd.

11. Coördinatie Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen (PSHi)

In 2024 zijn er in het totaal 28 PSHi-inzetten geweest in 7 verschillende gemeenten. In Rotterdam hebben er 21 inzetten plaatsgevonden, in Maassluis 2 inzetten, in Barendrecht, Goeree Overflakkee, Krimpen a/d IJssel, Vlaardingen en Voorne a/Zee elk 1 inzet. Dit zijn er in totaal aanzienlijk meer dan in 2023 (13 inzetten) maar vergelijkbaar met het aantal inzetten in de jaren ervoor: 2022 (22 inzetten), 2021 (28 inzetten), 2020 (24 inzetten), 2019 (33 inzetten).

De aard van de inzetten verschilt per incident. In de meeste gevallen wordt de PSHi-hulpverlening gecoördineerd en met behulp van de ketenpartners uitgevoerd. In sommige gevallen is door de PSHi-coördinatoren geassisteerd bij het organiseren van een bewonersbijeenkomst. In een enkel geval was het geven van advies aan de betreffende hulpvrager voldoende.

De toename van het aantal zedenzaken en incidenten met grensoverschrijdend gedrag zijn opmerkelijk (11 incidenten) maar ook het aantal PSHi-inzetten na (extreem) geweld in het openbaar: 6 explosies en 5 incidenten met openbaar geweld. Een andere bijzondere inzet in 2024 was het assisteren en adviseren bij de organisatie van de herdenkingsbijeenkomsten van de (schiet)incident in Delfshaven en Katendrecht naar aanleiding van de incidenten in september 2023.

Zoals ieder jaar vindt een bovengemiddeld aantal PSHi inzetten plaats in de gemeente Rotterdam. Dit is hoofdzakelijk te verklaren aan de hand van het hoge inwoneraantal maar ook door de hoge frequentie van incidenten in Rotterdam. Bijkomend aspect daarbij is de grote bekendheid van het PSHi proces bij de hulpdiensten waardoor sneller wordt overgegaan tot de inzet van PSHi.

In oktober 2024 is, naar aanleiding van de adviezen uit het NIPV-onderzoek naar de hulpverlening tijdens en na de schietincidenten in Delfshaven en Erasmus MC, door de GGD/GHOR directie besloten de 2 nu nog aparte processen PSHi en PSHOR onder te brengen in 1 proces PSH, gecoördineerd door de GGD, georganiseerd volgens landelijk model. Naar verwachting kan deze samenvoeging plaatvinden zonder extra druk op de begroting.

De PSHi (Psychosociale Hulpverlening bij Ingrijpende gebeurtenissen) wordt door de GGD georganiseerd, en de PSHOR (Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) wordt, anders dan in de rest van Nederland, in Rotterdam-Rijnmond door de GHOR georganiseerd. Voor deze samenvoeging (naar landelijk model) wordt uitgebreid onderzoek gedaan naar de wensen van getroffen, opdrachtgevers en ketenpartners, en advies ingewonnen bij naburige GGD'en en landelijke expertisecentra zoals NIPV en ARQ Impact. In de loop van 2025 zal het nieuwe samengevoegde proces PSH beschreven en vastgesteld worden, en zo snel mogelijk daarna worden ingevoerd.

Deel 2: Overige taken en werkzaamheden buiten de regiobegroting

In dit deel staan hieronder staan werkzaamheden beschreven die door de GGD Rotterdam-Rijnmond worden bekostigd vanuit externe financiering. Hiervoor zet de GGD extra capaciteit in.

1. Centrum Seksueel Geweld Rotterdam

Het Centrum Seksueel Geweld (CSG) Rotterdam biedt professionele hulp aan iedereen die een nare seksuele ervaring heeft meegemaakt – online, offline, kort of lang(er) geleden. Het biedt een integraal aanbod van medische zorg, forensisch onderzoek en psychosociale begeleiding. CSG Rotterdam is er voor slachtoffers uit gemeenten in Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid. De centrumgemeenten Rotterdam, Dordrecht, Nissewaard en Vlaardingen financieren deze taak onder andere vanuit middelen van Decentralisatie Uitkering Vrouwen Opvang (DUVO).

Sporenonderzoek kan, als het slachtoffer daarvoor kiest, op verzoek van de politie worden ingezet. De GGD moedigt mensen, die seksueel geweld of misbruik meemaken of hebben meegemaakt, aan zo snel mogelijk contact te zoeken met het CSG. Binnen 7 dagen na een zedenincident kan er nog DNA en ander bewijsmateriaal worden veiliggesteld. Het CSG Rotterdam werkt samen met onder andere het Erasmus MC, Politie Rotterdam, Forensisch Artsen Rotterdam-Rijnmond (FARR), Openbaar Ministerie, Forensische Opsporing, Veilig Thuis en Slachtofferhulp Nederland. Slachtoffers tot en met 15 jaar worden gezien door het expertiseteam kindermishandeling en seksueel misbruik van het Erasmus MC. Vanaf 16 jaar wordt de medische en psychosociale zorg door het team van (forensisch) verpleegkundige casemanagers door de GGD Rotterdam-Rijnmond uitgevoerd.

In 2024 is het CSG Rotterdam als onderdeel van een collegeopdracht van de gemeente Rotterdam verhuisd van de publiekslocatie GGD naar Via225, een nieuwe locatie aan de Karl Weisbardstraat 225. In Via225 is naast het CSG Rotterdam ook Filomena (centrum huiselijk geweld en kindermishandeling) gehuisvest. De ambitie is dat vanuit deze locatie ook het expertiseteam kindermishandeling en seksueel misbruik van het Erasmus MC zorg voor slachtoffers gaat bieden.

Via225 is een centrum waar expertises op huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld samenwerken om het geweld te stoppen en slachtoffers te helpen het leven weer op te bouwen, in eigen tempo. Zo biedt Via225 begeleiding naar een veilig herstel.

In 2024 zijn er 186 acute meldingen binnengekomen (incident vond minder dan 7 dagen geleden plaats) en 121 niet-acute meldingen. Daarnaast was het aantal adviesvragen van en consulten aan slachtoffers, naasten en professionals 649, wat een lichte toename is ten opzichte van vorig jaar (646).

2. Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg

De regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG) maakt laagdrempelige en gratis toegang tot testen op soa mogelijk. Dit is bedoeld voor personen met een verhoogd risico op soa. Ook kunnen jongeren onder 25 jaar hulp krijgen bij seksualiteitsvraagstukken tijdens een consult bij de GGD. Deze zorg is nadrukkelijk bedoeld als aanvullend op de collectieve preventie-activiteiten van de GGD en de reguliere zorg.

In 2024 heeft de GGD Rotterdam-Rijnmond ruim 11.000 consulten vallend onder de ASG-regeling uitgevoerd. Het soa-vindpercentage was 19,5%, dit is het percentage van de consulten bij het CSGez waarin één of meer soa gevonden wordt.

3. PrEP-zorg

In 2023 en 2024 heeft het CSGez van de wethouder zorg van de Gemeente Rotterdam een bijdrage van €125.000 mogen ontvangen voor de inzet van GemeentePrEP. Door de eerder ontvangen extra bijdrage van de gemeente Rotterdam kon het CSGez in de periode oktober 2023 – juni 2024 extra zorg verlenen aan 201 personen en daarmee de wachtlijst voor PrEP wegwerken.

Per 1 augustus 2024 is de landelijke PrEP-pilot tot een eind gekomen en is PrEP structureel opgenomen in de ASG-regeling. Gedurende de pilot-periode (2019-2024) konden cliënten PrEP verkrijgen bij de CSGez van de GGD'en tegen het gereduceerde tarief van €7,50 per doosje. Vanaf augustus 2024 kunnen cliënten PrEP niet meer voor een gereduceerd tarief afnemen bij de GGD. Het CSGez geeft een recept af waarmee de cliënten PrEP bij een apotheek moeten afhalen.

4. Reizigerszorg

Vaccineren is een zeer effectief preventiemiddel binnen de infectieziektebestrijding en daarom een integraal onderdeel van de publieke gezondheidszorg. Het stelt reizigers en werknemers in beroep met een verhoogd risico op infectieziekten in staat hun activiteiten veilig en in goede gezondheid uit te voeren. En het kan introductie van infectieziekten vanuit het buitenland verkleinen. De vaccinatieafdeling van de GGD is hierbij van cruciaal belang en borgt de kennis, kunde en expertise die noodzakelijk zijn voor zowel dagelijkse preventieve zorg als pandemische paraatheid.

Reizigerszorg vormt een markttaak van de GGD en valt buiten de basisbegroting, waarbij de dienstverlening wordt gefinancierd door betalingen van de cliënten zelf. Dit preventieve werk resulteert in aanzienlijke besparingen op zorgkosten, zoals bijvoorbeeld bij rabiës en malaria. Door reizigers preventief te vaccineren, kunnen hoge kosten van behandelingen na een dierenbeet in het buitenland worden voorkomen. Ook beschermen reisvaccinaties bij terugkomst de bevolking in Nederland voor verschillende infectieziekten. Er is daarnaast een nauwe samenwerking met de afdeling Infectieziektebestrijding, waardoor er gericht preventieve adviezen gegeven kunnen worden aan reizigers.

De vraag naar reisvaccinaties blijft hoog. Gemiddeld raadplegen circa 1.200 mensen per maand de GGD Rotterdam-Rijnmond voor vaccinaties voordat zij naar bestemmingen zoals Indonesië, Thailand of Zuid-Afrika reizen. Hoewel commerciële partijen deze vaccinaties ook aanbieden,

blijft de GGD onmisbaar om een breed publiek toegang te bieden tot veilige en betaalbare vaccinaties.

Beroepsgebonden vaccinaties

Naast reizigerszorg biedt de GGD ook beroepsgebonden vaccinaties aan. Deze worden gefinancierd door werkgevers of door werknemers zelf. Een voorbeeld hiervan is de hepatitis A-vaccinatie en het vaccin tegen teken-encefalitis, dat door de Gezondheidsraad is aanbevolen voor werknemers die veel in natuurgebieden werken. Dit vaccin heeft de GGD in 2024 opgenomen in het structurele aanbod voor deze werknemers.

Vaccinaties op maat

De GGD voorziet ook in vaccinaties op maat die buiten het Rijksvaccinatieprogramma vallen. Het Centrum Jeugd en Gezin verwijst ouders actief door naar de GGD voor gewenste vaccinaties die niet onder het Rijksvaccinatieprogramma vallen. Een voorbeeld hiervan is de stijgende vraag naar gordelroosvaccinaties onder ouderen, mede naar aanleiding van landelijke (media) aandacht in 2024.

Daarnaast heeft de Gezondheidsraad aanbevelingen gedaan voor de introductie van vaccinaties tegen het RS-virus voor zwangeren en ouderen. Ook daar heeft de GGD Rotterdam-Rijnmond gehoor aan gegeven en is dit nu een van de vaccins die binnen dit programma – vaccinaties op maat - aangeboden wordt. Deze vragen uit de maatschappij en landelijke adviesorganen onderstrepen de flexibiliteit en relevantie van de GGD bij het inspelen op specifieke vaccinatiebehoeften van de bevolking.

COVID-19

Buiten de najaarscampagnes om is het noodzakelijk dat hoog medische risicogroepen (zoals mensen die een chemokuur moeten ondergaan), gevaccineerd kunnen worden. Deze toevoeging aan het onderdeel Reizigerszorg, past binnen de ontwikkeling naar een breder vaccinatiecentrum. Vanaf 2025 wordt ook de COVID-19 najaarscampagne¹¹ organisatorisch

¹¹ De najaarscampagne COVID-19 wordt gefinancierd via de regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie en maakt niet direct onderdeel uit van de markttaak van Reizigerszorg.

ondergebracht bij de afdeling Reizigerszorg. Deze toevoeging aan het onderdeel Reizigerszorg, past binnen de ontwikkeling naar een breder vaccinatiecentrum.

Tot slot

Zoals eerder gemeld heeft vaccineren een grote meerwaarde binnen de publieke gezondheidszorg. Het verlaagt niet alleen individuele zorgkosten, maar ook de maatschappelijke kosten van de import en verspreiding van infectieziekten. Bovendien versterkt het de expertise en paraatheid van de GGD voor grootschalige vaccinatiecampagnes, zoals tijdens de COVID-19-pandemie. Met de uitbreiding van taken, zoals de COVID-19-vaccinaties vanaf 2025, blijft de GGD zich door ontwikkelen als een essentieel onderdeel van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid.

5. Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid

Voor de jaren 2023 en 2024 heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) een specifieke uitkering aan iedere GGD beschikbaar gesteld voor de versterking van de infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid: de VIP-SPUK. Deze middelen zijn aangewend om (promotie)onderzoek te financieren. Ook zijn medewerkers in specifieke functies aangenomen, zoals epidemiologen, deskundigen infectiepreventie, preventiemedewerkers en datamedewerkers, om de bestrijding van infectieziekten kwalitatief te ondersteunen. De medewerkers die in het kader van deze regeling zijn aangenomen hebben inmiddels hun waarde bewezen.

Hoewel de voortzetting van de VIP-SPUK-regeling in 2025 aanvankelijk onzeker was gezien de voorgenomen bezuinigingen uit het hoofdlijnenakkoord, heeft de minister uiteindelijk goedkeuring gegeven voor een overbruggingsjaar. Dit betekent dat onze activiteiten ter versterking van de pandemische paraatheid in 2025 kunnen worden voortgezet. Het beschikbaar budget is met een verdeelsleutel gebaseerd op het rapport Formatienormering algemene IZB, uitgezonderd pijler 3 – onderzoek wat gebaseerd is op het aantal academische werkplaatsen.

Het ministerie van VWS heeft aangegeven dat het budget voor 2026 gelijk zal blijven aan dat van 2025. Dit geeft meer zekerheid en rust voor het continueren van onze activiteiten en om verder te gaan bouwen op het fundament dat is neergezet.

6. Vaccinatiecampagnes: Corona/HPV

Coronacampagne

In 2024 heeft de GGD Rotterdam-Rijnmond wederom de opdracht gekregen om een vaccinatiecampagne tegen COVID-19 op te zetten. Voor de financiering van deze COVID-19-vaccinatie activiteiten wordt aan de 25 landelijke GGD'en een specifieke uitkering verleend. De GGD Rotterdam-Rijnmond gebruikte deze financiering om in de eerste helft van 2024 een uitvoeringsorganisatie en voorlichtingscampagne te bekostigen. Ook werd hieruit de voorbereiding en uitvoering van de COVID-19 najaarscampagne gefinancierd. De financiering is vergeleken met 2023 met een kwart teruggebracht.

Doelgroep

Buiten de COVID-19 najaarscampagne - de periode januari-augustus 2024 - konden alleen zwangeren en mensen bij wie een (extra) tussentijdse vaccinatie (medisch) noodzakelijk is, een afspraak maken voor een COVID-19 vaccinatie. Zwangeren konden zonder verwijzing terecht bij de GGD. In alle andere situaties is een verwijzing van een behandelend arts noodzakelijk.

De corona vaccinatiecampagne richtte zich in 2024 op de kwetsbare inwoners binnen onze regio. Dit betreft vooral 60-plussers en daarnaast ook een kleinere groep inwoners onder de 60

jaar die een hoger medisch risico lopen. Verder waren zorgmedewerkers onderdeel van de doelgroep.

Werkwijze

De GGD heeft er in 2024 voor gekozen om op herkenbare en vertrouwde plekken dicht bij de inwoners zelf en verspreid over de regio, aanwezig te zijn met GGD-vaccinatielocaties. Hiermee werd de toegang voor inwoners laagdrempeliger gemaakt. In 2024 heeft de GGD vanuit meer dan 24 locaties, waarvan 16 wijkgebouwen en ziekenhuizen gevaccineerd. Om te kunnen voldoen aan de besparingsopgave is met name op de inzet van personeel bezuinigd.

Resultaten

In de periode 1 januari tot 16 september 2024 zijn 547 vaccinaties tegen Covid-19 gezet. Hierbij moet worden opgemerkt dat personeel en locaties gelijktijdig voor de HPV-vaccinatiecampagne zijn ingezet, waardoor capaciteit en faciliteiten efficiënt zijn benut.

Tussen 16 september en 18 december 2023 heeft de GGD als onderdeel van de najaarscampagne 2024, in totaal 143.763 inwoners gevaccineerd. Hiervan had 90% een leeftijd van 60 jaar of ouder. De vaccinatiegraad van inwoners in de leeftijdsgroep 60+ is hiermee 39% in onze regio.

De vaccinatiegraad van de corona najaarscampagne 2024 onder inwoners van 60 jaar en ouder per gemeente is opgenomen in figuur 12.

De vaccinatiegraad is 6,8 procentpunt gedaald ten opzichte van de campagne een jaar eerder. Dit betekent dat ruim 20.000 minder inwoners zich hebben laten vaccineren. Hierbij moet vermeld worden dat de GGD in de cijfers ziet dat de jonge 60-plussers (60-65 jaar) een lagere vaccinatiegraad hebben dan gemiddeld.

Gemeente	Totaal aantal inwoners ¹² 60+	Vaccinatiegraad inwoners 60+ 2024	Vaccinatiegraad inwoners 60+ 2023	Verschil met campagne 60+ 2023 ¹³
Albrandswaard	7.260	46,7%	54,3%	-7,6%-punt
Barendrecht	13.550	46,4%	55,0%	-8,6%-punt
Capelle aan den IJssel	21.163	43,4%	49,9%	-6,5%-punt
Goeree-Overflakkee	16.527	40,4%	47,9%	-7,5%-punt
Krimpen aan den IJssel	9.810	42,3%	48,2%	-5,9%-punt
Lansingerland	15.446	47,4%	53,5%	-6,1%-punt
Maassluis	10.807	44,7%	52,4%	-7,7%-punt
Nissewaard	26.979	42,7%	50,5%	-7,8%-punt
Ridderkerk	16.128	43,9%	51,0%	-7,1%-punt
Rotterdam	154.383	32,9%	39,5%	-6,6%-punt
Schiedam	21.008	37,7%	43,8%	-6,1%-punt
Vlaardingen	22.229	42,1%	47,6%	-5,5%-punt
Voorne aan Zee	25.057	45,6%	54,1%	-8,5%-punt
Totaal Rotterdam-Rijnmond	360.347	38,9%	45,7%	-6,8 %-punt

Figuur 12: Vaccinatiegraad corona najaarscampagne 2024 onder inwoners van 60 jaar en ouder per gemeente.

¹² CBS, per 1-1-2024.

¹³ Dit betreft de relatieve daling van de vaccinatiegraad ten opzichte van een jaar eerder in procentpunten (absolute verschil tussen waarden).

HPV18+ inhaalcampagne

In 2024 is vervolg gegeven aan de in 2023 gestarte HPV18+ inhaalcampagne. Deze campagne wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VWS om jongvolwassenen in de leeftijdscohorten 1996 tot en met 2003 te beschermen tegen het Humaan Papillomavirus (HPV) die verschillende soorten kanker kan veroorzaken. Het ministerie van VWS besloot in 2023 de campagne te verlengen tot en met 31 mei 2024. Op deze manier konden jongvolwassenen die eigenlijk te laat waren, alsnog hun tweede prik halen voor langdurige bescherming tegen HPV.

De campagne is gericht op 114.494 mannen en vrouwen in regio Rotterdam-Rijnmond in de leeftijd van 19 tot en met 26 jaar. Deze groep had slechts 1 (van de twee) prikken, of nog geen enkele prik gehad. Ongeveer de helft van de vrouwen in deze leeftijdsgroep binnen de regio was al wel volledig beschermd tegen HPV omdat zij de prik al eerder hadden ontvangen via het Rijksvaccinatieprogramma. Zij vormden geen onderdeel van de doelgroep.

In 2024 is besloten het aantal priklocaties voor HPV te beperken als gevolg van een lager budget. Hierbij is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande COVID-19 vaccinatielocaties, waardoor de spreiding van de priklocaties over de regio zo groot mogelijk was. Net als in 2023 zijn er voorlichtingsactiviteiten georganiseerd om de doelgroep zo goed mogelijk te informeren. Op 31 mei 2024 is de campagne afgesloten. Voor inwoners die alsnog een prik willen hebben, geldt dat ze deze tegen betaling kunnen halen bij de GGD.

Resultaat

De GGD Rotterdam-Rijnmond heeft in totaal 4.681 HPV-prikken gezet in 2024. Sinds de start van de campagne in 2023 zijn daarmee in totaal 19.686 jongvolwassenen binnen de regio volledig gevaccineerd. Hiermee heeft de regio een opkomstpercentage van ca. 18% onder de jongvolwassenen die nog niet (volledig) waren gevaccineerd. Het landelijk gemiddelde ligt op ongeveer 24%. De tabel hieronder geeft het opkomstpercentage per gemeente van de regio Rotterdam Rijnmond aan.

Gemeente	Opkomstpercentage
Albrandswaard	25,5%
Barendrecht	21,2%
Capelle a/d IJssel	17,9%
Goeree-Overflakkee	10,9%
Krimpen a/d IJssel	16,5%
Lansingerland	22,3%
Maassluis	14,3%
Nissewaard	18,4%
Ridderkerk	13,5%
Rotterdam	19,8%
Schiedam	14,6%
Vlaardingen	15,1%
Voorne aan Zee	20,1%

Figuur 13: Opkomstpercentage HPV inhaalcampagne 2023-2024 (gehele campagneperiode).

7. Preventie & Voorlichting

De GGD werkt op het terrein van Preventie & Voorlichting opgave gestuurd aan diverse thema's op basis van verschillende financieringen. Hiervoor wordt expertise ingezet ten behoeve van het coördineren van een outreachende aanpak waarbij datagedreven wordt gewerkt met een mix van interventies.

Uitgevoerde activiteiten in 2024

- De Gezonde tour: in de periode april tot en met november 2024 zijn 27 verschillende locaties bezocht. Dit is gefinancierd uit de middelen op basis van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) die vanuit de gemeente Rotterdam zijn toegekend en VIP SPUK gelden.
- Voor de HPV18+ campagne is een gezamenlijke actie uitgevoerd met het Centrum Seksuele Gezondheid (CSG) en COVID-19 Voorlichting en Vaccineren (CVV) in de 'Week van de Liefde'. Hier kwamen alle expertises bij elkaar en konden jongeren zich laten informeren, vaccineren en testen.
- Tijdens de Eurekaweek van de Erasmus Universiteit waren de GGD-afdelingen Infectieziektebestrijding, Centrum Seksuele Gezondheid, Tuberculosebestrijding, Reizigerszorg en Gezondheid en Milieu gezamenlijk aanwezig, gecoördineerd door team Preventie & Voorlichting.

- In september 2024 is het KWF-project Gezond in de Zon gestart ten behoeve van UV-bescherming voor een periode van vier jaar. Dit is een samenwerking tussen KWF, Huidfonds en alle regiogemeenten.
- De GGD heeft deelgenomen als partner bij een Netwerkbijeenkomst Bewegen in de Kuip Rotterdam en de Alliantie Gezondheidsvaardigheden vanuit Pharos in de Centrale Bibliotheek Rotterdam.
- Team Preventie & Voorlichting heeft met een stand deelgenomen aan de door het Erasmus MC georganiseerde informatiemarkt Gezondheid.
- Tijdens de najaarcampagne Covid-19 zijn er op drie priklocaties in Rotterdam voorlichtingen gegeven over valpreventie in de 15 minuten wachtruimte na de vaccinatie en het toe leiden naar valpreventiecurssussen in hun buurt (een opdracht vanuit Rotterdam Val Niet campagne). Op deze manier is er goed gebruik gemaakt om diverse interventies elkaar te laten versterken.
- Vanaf oktober heeft team Preventie en Voorlichting het vaccineren in zeer kleinschalige vaccinatielocaties in de regio gecoördineerd om inwoners de kans te bieden een COVID-19 vaccinatie in de buurt te halen.
- De Pilot Gezonde Buurtaanpak is eind 2023 van start gegaan in de Rotterdamse buurten Oosterflank, Hoogvliet-Westpunt en Bospolder-Tussendijken. Deze aanpak wordt uitgevoerd in opdracht van de Gemeente Rotterdam in het kader van het GALA en waarvoor de gemeente aanvullende middelen aan de GGD beschikbaar heeft gesteld. De pilot startte met een Luisterfase op basis van straat- en groepsgesprekken met bewoners en professionals in de buurt. In elke buurt ontstond vervolgens een enthousiaste bewonersgroep die samen met de GGD nadacht over de uitkomst van de Luisterfase en de ontwikkeling en uitvoering van passende voorlichtingsactiviteiten zoals een wekelijks Gezond Uurtje en Gezondheidsbingo's. Na de zomer is akkoord gegeven voor de uitvoering van de borgingsfase van de pilotbuurten met het doorzetten van de activiteiten voor een periode van zes maanden. Daarnaast wordt de uitvoering uitgebreid naar nog twee andere buurten in 2025; dit zijn Bloemhof en Oude Noorden/Agniesebuurt. De aanpak is intensief, maar veelbelovend. De GGD is in gesprek met andere gemeenten die interesse hebben getoond in deze buurtaanpak. In 2025 wordt de aanpak verder geëvalueerd.

Gezonde school

De Gezonde School is een programma dat scholen helpt om een gezonde leefstijl op school te stimuleren. De Gezonde School-aanpak is erop gericht om via een stappenplan aan een of meer gezondheidsthema's te werken. Voorbeelden van gezondheidsthema's zijn: Welbevinden, Mediawijsheid, Relaties & Seksualiteit en Voeding. Door inzet op de vier pijlers van de Gezonde School: Educatie, Omgeving (fysiek en sociaal), Signaleren en Beleid wordt een integrale aanpak bereikt. Via een stimuleringsregeling van het Landelijk Programma Gezonde School kunnen scholen een geldbedrag en advies-uren aanvragen. Als gemeenten meer willen doen en/of hun bereik willen verhogen kunnen hiervoor plusproducten worden ingekocht.

Groei in bereik

Er is actief contact gezocht met alle 50 scholen in de regio die een stimuleringsregeling toegekend kregen via het Landelijke Programma Gezonde School voor schooljaar 2024-2025.

Versterking van het netwerk

- In samenwerking met het Programma Jong Leren Eten zijn er zeven scholen in Rotterdam benaderd die de subsidieregeling 'Lekker naar buiten' niet toegewezen kregen. Het 'haakje' wordt benut om scholen bekend te maken met de Gezonde School-aanpak. Met de scholen die hiervoor open staan is besproken welke stap zij kunnen zetten om gezond gedrag te stimuleren op school gerelateerd aan Jong Leren Eten (zoals thema voeding).
- Om de Gezonde School breed onder de aandacht te brengen, is er deelgenomen aan twee informatiemarkten: 'Gezond en Fit de toekomst in' en 'Toekomstbestendige zorg'. Het doel hiervan is het versterken van de samenwerking met andere partijen, die actief (kunnen) zijn op leefstijlthema's van de Gezonde School.
- Interne expertise is ingezet om bij te dragen aan de ontwikkeling van nieuwe plusproducten voor de regiogemeenten. In Q2 2024 is in één gemeente een presentatie gegeven en aansluitend is een verkennend gesprek over de plusproducten gevoerd.

Strategische samenwerkingen

- Er zijn in- en externe contacten gelegd met belangrijke partners zoals onderzoekers van de Gezondheidsmonitor, Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst (JOGG), Jong Leren Eten (JLE), Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), beleidsafdelingen en het Centrum voor Seksuele Gezondheid (CSG). Deze samenwerkingen versterken de afstemming en verbinding van het aanbod voor scholen en dragen bij aan een integrale aanpak van gezondheid in het onderwijs.

Kerncijfers 2024

- **50** scholen bereikt met stimuleringsregeling Landelijk Programma Gezonde School.
- **13** aanvragen meer voor stimuleringsregelingen dan in 2023.
- **7** scholen benaderd in samenwerking met Jong Leren Eten.
- **2** gemeenten waar een presentatie over de Gezonde School-aanpak is gegeven.

8. GALA/IZA

Met betrekking tot Gezond en Actief Leven (GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft de GGD voornamelijk een verbindende rol in de regio.

Voor Elkaar in Rijnmond

De GGD is onder meer als voorzitter verbonden aan de werkgroep 'Voor Elkaar in Rijnmond' waar de kennis rondom IZA/GALA met de regiogemeenten (en stichting Pharos) wordt gedeeld en besproken. Daarnaast wordt deze verbinding niet alleen gemaakt tussen de 13 gemeenten van de gemeenschappelijke regeling van de GGD, maar ook met andere ketenpartners.

Regionale inzet coördinator rookvrije omgeving

In 2024 heeft de regionale coördinator 'Rookvrije omgeving' vooral ingezet op gesprekken met alle gemeenten om rookvrij onder de aandacht te houden en te ondersteunen bij vragen. Het Voor Elkaar in Rijnmond overleg werd in 2024 vaak benut om een update te geven over de vorderingen en de verspreiding van kennis en ervaringen over dit onderwerp. Een greep uit de ondernomen acties van een aantal gemeenten in de regio in het kader van rookvrije omgeving:

- Albrandswaard heeft rookvrij tegels gelegd bij de haltes van de metro;
- Capelle aan den IJssel heeft in 2024 meegedaan met [Stoptober](#) en heeft tegels besteld om alle OV haltes zichtbaar rookvrij te maken in 2025;
- Maassluis is bezig geweest met een lokaal stopaanbod voor mensen met een lage sociaal-economische status (SES);
- Voorne aan Zee heeft alle openbare speelplekken zichtbaar rookvrij gemaakt. Er liggen rookvrij tegels bij alle bushaltes op gemeenteground. Daarnaast heeft Voorne aan Zee meegedaan met Stoptober;
- Vlaardingen heeft gewerkt aan een Plan van Aanpak Middelengebruik waarin ook aandacht is voor roken/vapen. Alle openbare speelplekken zijn zichtbaar rookvrij;
- Goeree Overflakkee heeft het strand en de horeca bij Brouwersdam rookvrij gemaakt. Daarnaast heeft de gemeente een start gemaakt met een website waar aandacht is voor roken en vapen op VO-scholen;
- Rotterdam is bezig met het rookvrij maken van alle 1200 openbare speelplekken en heeft in het Programma van Eisen, voor aanbestedingen met betrekking tot speelplekken, opgenomen dat speelplekken altijd zichtbaar rookvrij moeten zijn. Blijdorp is geheel rookvrij geworden in februari 2024. Rotterdam heeft verder meegedaan met Stoptober en er is aandacht voor roken en vapen op de VO-scholen. Momenteel worden de mogelijkheden verkend voor rookvrije horecaterrassen.

Overige thema's

Voor wat betreft het uitwisselen van kennis en ervaringen en de invulling van bepaalde thema's in de regio zijn de volgende zaken op de agenda geweest:

- Rol GGD IZA/GALA m.b.t. ketencoördinatie
- Project KWF 'Gezond in de Zon'
- Suïcidepreventie
- Evaluatie Gezondheid in Kaart
- Financiële ontwikkelingen SPUKS
- Seksuele gezondheid (seks onder je 25e)
- Toegankelijkheid van zorg en ondersteuning (Pharos factsheet)
- Monitoring GALA/IZA

Daarnaast biedt het VeiR overleg een mogelijkheid om interessante bijeenkomsten, subsidiemogelijkheden en andere relevante ontwikkelingen in de regio met elkaar te bespreken.

Ketencoördinatie

In 2024 heeft de GGD ingezet op regionale bijeenkomsten voor de vijf ketenaanpakken. Tijdens de meer dan dertig bijeenkomsten is ingezet op kennisdeling en is de samenwerking tussen gemeenten gestimuleerd. Hierdoor zijn de lijntjes binnen de regio korter geworden waardoor gemeenten makkelijker kennis kunnen vergaren over het inrichten van de ketenaanpakken. Daarnaast is er voor ketenaanpak valpreventie een fysieke bijeenkomst georganiseerd, waarbij alle dertien gemeenten en ketenpartners waren uitgenodigd. Tijdens deze dag hebben onder andere zorgverzekeraars, diëtisten en het Sportbedrijf Rotterdam workshops gegeven. Ook heeft de GGD de banden aangehaald met regionale ketenpartners om hen in de toekomst beter te kunnen betrekken bij de gemeentelijke ketenaanpakken. Buiten de regio is contact gelegd met andere GGD'en met kennisuitwisseling als doel.

9. Overzicht afname plusproducten

Gemeente	WMO-toezicht	Gemeentelijke advisering gezonde leefomgeving	Nu niet Zwanger ¹⁴	Gezonde School (Welbevinden Op School) ¹⁵	Wijkophoging Gezondheidsmonitor
Albrandswaard	x	x	x		
Barendrecht	x	x	x		
Capelle a/d IJssel	x	x	x		
Goeree-Overflakkee	x	x	x	x	
Krimpen a/d IJssel	x	x	x		
Lansingerland		x			
Maassluis	x				
Nissewaard	x	x	x		
Ridderkerk	x	x	x		x
Rotterdam	x	x	x	x	x
Schiedam	x		x		x
Vlaardingen	x	x	x		
Voorne aan Zee	x	x	x		

Figuur 14: Overzicht afname plusproducten per gemeente in 2024.

¹⁴ De gemeente Schiedam financiert NNZ via een subsidieregeling. De gemeenten Goeree-Overflakkee, Voorne aan Zee en Krimpen aan den IJssel nemen NNZ af vanaf 1 november 2024.

¹⁵ Dit betreft aanvullende inkoop boven op de basis (het vignet) die scholen gefinancierd krijgen door het Rijk.

Bijlagen: kengetallen en prestatie-indicatoren

Bijlage 1: Overzicht meldingsplichtige infectieziekten per gemeente 2024¹⁶

Gemeente binnen regio	Albrandswaard	Barendrecht	Capelle aan den IJssel	Goeree-Overflakkee	Krimpen aan den IJssel	Lansingerland	Maassluis	Nissewaard	Ridderkerk	Rotterdam	Schiedam	Vlaardingen	Voorn aan Zee	Buiten regio ¹⁷	Totaal
Infectieziekte															
Bof			10	1	2		1	1	10	26	2	1		2	56
Brucellose											1				1
Buiktyfus										5			1		6
Cholera														1	1
CPE	3	3	2	2		5	1	2	2	53	9	2	3	9	96
Hepatitis A		2	1			3	1	1		13		2	1		24
Hepatitis B - acuut								1		4					5
Hepatitis B - niet acuut	2	3	3		1	3	1	3	1	69	10	5	2	15	118
Hepatitis C - acuut										2				2	4
Hepatitis C - niet acuut		1		1			1	3	1	34	3	1	1	12	58
Invasieve groep A-streptokokken			5	5	1		2	4	5	46	7	7	10	6	98
Invasieve pneumokokkenziekte		5	2	5	2	4	5	9	4	61	8	6	9		120
Kinkhoest	48	54	71	52	47	111	48	146	29	900	111	59	78	8	1762
Legionellose	2	4		2	1	5		1	1	15	2	1	2	2	38
Leptospirose			1							4					5
Listeriose								1		2					3
Malaria			1							13	1			2	17
Mazelen										1					1
Meningokokkenziekte									2	3	1	1			7
Mpox	1						1	1		17	2	1			23
Paratyfus A/B/C			1						1	5		1			8
Psittacose			1												1
Q-koorts												1			1
Shigella	1		2	1		1		1	1	29	10	1		3	50
STEC-infectie		3	3	5	1	1	3	5	2	10	2		1	3	39
Ziekte van Creutzfeldt-Jacob			1				1			2					4
Totaal	57	75	104	74	55	133	65	179	59	1314	169	89	108	65	2546

¹⁶ Peildatum 15 januari 2024

¹⁷ Buiten regio betekent dat index niet ingeschreven staat in onze regio maar dat de melding vanuit praktisch oogpunt door onze GGD is opgepakt, bijvoorbeeld een persoon die elders staat ingeschreven maar in Rotterdam verblijft (door bijvoorbeeld vakantie, praktische of financiële redenen).

Bijlage 2: Basistaken (geleverde prestaties) op basis van de realisatie in 2024

Basisproduct	Indicator/kengetal	Albrandswaard	Barendrecht	Capelle aan den IJssel	Goeree-Overflakkee	Krimpen aan den IJssel	Lansingerland	Maassluis	Nissewaard	Ridderkerk	Rotterdam	Schiedam	Vlaardingen	Voorne aan Zee	Overige	Jaarrapportage 2024	Begroting 2024
Infectieziekte- bestrijding	Aantal afgehandelde vragen van inwoners en/of professionals															1544	>= 2000
	Aantal meldingen meldingsplichtige infectieziekten volgens de Wet publieke gezondheid	57	75	104	74	55	133	65	179	59	1314	169	89	108	65	2546	1000
	Aantal uitbraken/clusters	11	22	34	35	19	20	17	25	27	270	18	50	22	4	574	400
	Oefeningen ter voorbereiding op grootschalige uitbraken infectieziekten															3	3
	Aantal meldingen van schepen/adviezen aan schepen (Maritime Declaration of Health MDoH)-beoordelingen)															58	300
	Aantal netwerkbezoeken (zorginstellingen en andere partners)															73	>= 100
	Aantal opgeleide zorgprofessionals															38	>= 20
Soa/Aidsbestrijding	Deskundigheidsbevordering (trainingen)															3	6
	Voorlichting in kleine groepen															11	12
	De GGD-RR bezoekt wekelijks Door2Door															200	160
	Bereik festivals/informatiemarkt (aantal mensen bereikt)															3067	4.000
	Partnerswaarschuwing onder de aandacht gebracht															11.000	10.780
	Aantal mensen waarbij partnerwaarschuwing is ingezet															1999	2.000

Basisproduct	Indicator/kengetal	Albrandswaard	Barendrecht	Capelle aan den IJssel	Goeree-Overflakkee	Krimpen aan den IJssel	Lansingerland	Maassluis	Nissewaard	Ridderkerk	Rotterdam	Schiedam	Vlaardingen	Voorne aan Zee	Overige	Jaarrapportage 2024	Begroting 2024
Technische hygiënzorg	Aantal adviezen aan burgers															36	150
	Aantal adviezen aan professionals															99	130
	Aantal bezoeken verblijfsinrichtingen	0	1	1	3	1	1	1	2	1	10	1	0	1	0	23	≥100
	Aantal bezoeken ASZ/Oekraïne opvang	0	1	1	3	0	1	1	2	1	24	1	0	1	0	36	
	Aantal bezoeken seksinrichtingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29	0	0	0	0	29	
	Aantal bezoeken evenementen	0	0	0	0	0	0	0	1	0	11	1	1	2	0	16	
	Aantal bezoeken legionella brononderzoek															4	
	Aantal bezoeken overig	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24	0	0	0	0	24	
	Aantal bezoeken vergunningverlening tattoo's en piercing en PMU (permanente make up)	2	1	11	2	2	3	2	5	6	65	3	3	6	0	111	130
	Aantal voorlichtingen															7	6
	Aantal scheepsinspecties															1604	≥1700
Medische milieukunde	Aantal meldingen medische milieukunde	6	10	10	5	5	4	4	9	2	172	12	12	10		261	250
	Adviezen medische milieukunde tbv meerdere/alle gemeenten															63	200
	Aantal adviezen medische milieukunde per gemeente	3	22	0	0	3	2	1	3	3	108	4	1	1		151	
Collectieve advisering gezonde leefomgeving	Kennisbericht voor ambtenaren Volksgezondheid, Ruimtelijke Ordening, Omgevingswet, Milieu.															3	4 maanden
	Aantal gemeentegrens-overstijgende adviezen/trajecten met impact op gezondheid van inwoners en een groot effect-gebied															3	3
	Overleggen op intergemeentelijk, of op regionaal of landelijk niveau															120	100
Inspecties kinderopvang	Aantal onderzoeken															2240	2.000

Basisproduct	Indicator/kengetal	Albrandswaard	Barendrecht	Capelle aan den IJssel	Goeree-Overflakkee	Krimpen aan den IJssel	Lansingerland	Maassluis	Nissewaard	Ridderkerk	Rotterdam	Schiedam	Vaardingen	Voorne aan Zee	Jaarrapportage 2024	Begroting 2024
Tuberculose-bestrijding	Aantal meldingen van tbc-patiënten	0	2	1	5	2	2	1	1	1	56	3	4	1	79	≥ 90
	Aantal registraties van latente tbc infectie	0	0	4	3	4	1	0	4	4	77	3	8	1	109	≥ 90
	Aantal cliëntcontacten	43	102	390	216	118	187	56	356	120	6341	430	338	199	8896	± 8.000 - 9.000
	Aantal longfoto's, mantouxtesten en IGRA testen	42	100	386	213	116	185	55	352	119	6163	426	335	197	8689	± 6.000 - 6.500
	BCG vaccinaties	13	16	22	22	18	30	16	50	17	860	68	67	32	1231	± 1.000- 1.500
	Percentage tbc-patiënten dat behandeling voltooit														≥ 90%	≥ 85%
	Percentage geïnfecteerde personen dat preventieve behandeling voltooit														≥ 85%	> = 85%

Basisproduct	Indicator / kengetal	Albrandswaard	Barendrecht	Capelle aan den IJssel	Goeree-Overflakkee	Krimpen aan den IJssel	Lansingerland	Maassluis	Nissewaard	Ridderkerk	Rotterdam	Schiedam	Vlaardingen	Voorne aan Zee	Jaarrapportage 2024	Begroting 2024
Advisering en ondersteuning bestuur gem. regeling	Tevredenheidsscore over GGD – (Meting 2022: 7,7)														7,6	> 7,5
Informatievoorziening en website	Bezoekcijfers website														272910	175000
	Een actueel bijgewerkte website														Ja	
	Actuele social mediaplatforms;															
	Elk kwartaal een update voor communicatiecollega's in de regio.															4
Integrale gezondheidsmonitor	Aantal schoolrapportages (voortgezet onderwijs VO-scholen)	0	2	0	3	2	3	1	2	1	17	1	5	4	41	50
	Aantal presentaties/adviezen gemeenten op aanvraag				1		1								2	
	Aantal informatie aanvragen waarvoor verdiepende analyses nodig zijn op aanvraag				1		1				4		1		7	
	Aantal opgeleverde feitenkaarten														7	
	Aantal training/ workshops over de Gezondheid in Kaart op aanvraag		1							1					2	
GGD Rampen en opvangplan (GROP) en crisisbeheersing	Aantal opgeleide crisisfunctionarissen														22	30
	Aantal OTO-trainingen per GROP- en crisisbeheersingsproces														9	3
	Aantal oefeningen crisisteam GROP en crisisbeheersing														3	1
Coördinatie Psychosociale Hulpverlening bij Ingrijpende Gebeurtenissen (PSHi)	Geactualiseerd productenboek. De toepasbaarheid wordt jaarlijks getoetst op basis van de voorgekomen incidenten en te verwachte ontwikkelingen														1	1
	Minimaal aantal opgeleide PSHi coördinatoren														12	10
	Aantal afgehandelde casussen en PHI gerelateerde zaken		1		1	1		2			21		1	1	28	12

